

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

Työeläkelaitoksille

VASTUUNJAKOPERUSTEIDEN SOVELTAMISOHJEET

Ohjeet eläkkeiden jakamisesta osiin vastuunjako varten sekä eläkkeistä aiheutuvien kustannusten jakamisesta eläkelaitosten kesken on sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamissa vastuunjakoperusteissa. Viimeksi vahvistetut vastuunjakoperusteet on lähetetty eläkelaitoksille Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä 56/85 ja niihin vahvistetut muutokset yleiskirjeissä 2/87, 14/87, 28/87, B 2/90, B 3/90, B 5/90 ja B 10/90.

Eläketurvakeskus on antanut vastuunjakoperusteiden soveltamisohteita ja esimerkkejä hyvitetävien eläkkeiden määräämisestä yleiskirjeissään 13/83 ja 24/87. Eläketurvakeskus antaa oheisena uudet vastaavat soveltamisohteet ja esimerkit. Tämä yleiskirje korvaa osittain aikaisemmat yleiskirjeet 13/83 ja 24/87. Aikaisemmissa yleiskirjeissä annettuja ohjeita noudatetaan soveltuvin osin tapauksissa, joissa eläketapahtuma on sattunut ennen 1.7.1989.

Ohjeissa ja esimerkeissä on otettu huomioon työttömyyseläkkeen rahoittamista koskevan muutoksen ja perhe-eläkeuudistuksen vaikutus vastuunjakoon. Lisäksi on otettu huomioon 1.1.1989 voimaan tullut tulevan ajan eläkkeen määräytymistä koskeva muutos.

Kesäkuussa 1990 vahvistettiin TEL 12 §:ään muutos, joka koskee vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien korottamista tasausvastuusta tehtävää siirtoa vastaavalla määrällä. Vanhuuseläkkeen rahastoidun osan laskemista koskevat ohjeet on annettu liitteessä 1 ja ne koskevat vuonna 1991 tai sen jälkeen alkavia vanhuuseläkkeitä.

ELÄKETURVAKESKUS

Martti Hännikäinen

Hillevi Mannonen

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

SISÄLTÖ

1		
Yleistä		4
2		
Vastuunjaossa huomioon otettavat eläkkeet		4
3		
Vastuunjaon yhteydessä toisilta eläkelaitoksilta perittävät eläkkeet		5
4		
Eläkkeen jakaminen osiin vastuunjako varten		6
4.1 TEL:n mukainen peruseläke sekä LEL:n ja TaEL:n mukainen eläke		6
4.1.1 Vanhuuseläke		6
4.1.1.1 Vanhuuseläkkeen jakaminen osiin		6
4.1.1.2 Rahastoitujen osien selvittely		7
4.1.2 Työkyvyttömyyseläke ja yksilöllinen varhaiseläke		7
4.1.2.1 Rahastoidun osan määrääminen		7
4.1.2.2 Uusi yhteensovitus		8
4.1.2.3 Eläke entisiin perusteisiin		8
4.1.2.4 Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen		9
4.1.2.5 Eläkejärjestelyn oikaisu		10
4.1.3 Työttömyyseläke		11
4.1.3.1 Rahastoidun osan määrääminen		11
4.1.3.2 Tuleva aika rinnakkaisten TEL-työsuhteiden perusteella		12
4.1.3.3 Tuleva aika rinnakkaisten, eri lakien mukaisten toimintojen perusteella		12
4.1.3.4 Uusi yhteensovitus		13
4.1.4 Perhe-eläke		13
4.1.4.1 Rahastoidun osan määrääminen		13
4.1.4.2 Uusi yhteensovitus tai eläkesovitus		14
4.1.4.3 Edunsaajien lukumäärän muuttuminen		14
4.1.4.4 Täysorvon lisä		14
4.1.4.5 Eläkejärjestelyn oikaisu		15
4.1.5 Osa-aikaeläke		15
4.2 YEL-peruseläke		15
4.3 MYEL-peruseläke		16

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

4.4 Rekisteröity lisäeläke (TEL 11 §, YEL 11 § 1 mom. ja MYEL 11 § 1 mom.) ja työnantajavakuutuksen mukainen eläke .	16
4.5 Työeläkelakien mukaiset lääkintähuolto-, koulutus- ja työhuoltokustannukset	17
5 Eläkelaitosten vastuu rahastoiduista osista	18
5.1 TEL-LEL-TaEL-työkyvyttömyys- ja perhe-eläke	18
5.2 TEL-LEL-TaEL-työttömyyseläke	19

Liite 1 TEL-PERUSELÄKETURVAN, LEL:N JA TAEEL:N MUKAISEN VANHUUSELÄKKEEN RAHASTOIDUN OSAN MUUNTAMINEN 1.1.1991 ALKAEN

Liite 2 ESIMERKKEJÄ

Liite 3 YLEISKIRJE A 4/90:
ELÄKETURVAKESKUKSEN OHJE TEL 12 §:N SOVELTAMISESTA, KUN TEL-TYÖSUHDE ON KUULUNUT KAHDEN TAI USEAMMAN ELÄKELAITOKSEN TOIMINTAPIIRIIN

Liite 4 TAULUKKO ELÄKKEEN KUSTANTAMISESTA

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

VASTUUNJAKOPERUSTEIDEN SOVELTAMISOHJEET

1

Yleistä

Eläke joudutaan yleensä jakamaan osiin sen kustantamisen selvittämiseksi. Määrättyjen eläkelaitosten vastuulla olevien eläkkeen osien yhteismäärää kutsutaan rahastoiduksi osaksi. Eläkkeen loppuosa on eläkelaitosten kesken yhteisesti kustannettavaa osaa.

TEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaiset eläkkeet jaetaan rahastoituun ja yhteisesti kustannettavaan osaan. YEL:n mukaiset peruseläkkeet ovat kokonaan YEL:n mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisesti kustannettavia ja lisäeläkkeet pääsääntöisesti lisäeläkkeen vakuuttaneen eläkelaitoksen vastuulla. MYEL:n mukaiset eläkkeet kustantaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

Vastuunjaossa eläkelaitokselle hyvitetään sen maksamat yhteisesti kustannettavat ja toisen eläkelaitoksen vastuulla olevat eläkkeet. Vastuunjakoperusteiden mukaan nämä hyvittävät eläkkeet jaetaan viiteen osaan E_v^a , E_v^b , E_v^d , E_v^e ja E_v^y . Näistä osiin E_v^a , E_v^b ja E_v^e kuuluu vain TEL:n, LEL:n ja TaEL:n alaisiin työsuhteisiin perustuvia eläkkeitä, osaan E_v^d vain YEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvia eläkkeitä ja osaan E_v^y sekä TEL:n, LEL:n ja TaEL:n alaisiin työsuhteisiin että YEL:n ja MYEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvia eläkkeitä.

Osien E_v^a , E_v^b , E_v^d ja E_v^e selvittely tapahtuu vastuunjakoperusteiden osan I mukaisesti ja osan E_v^y selvittely erikseen vastuunjakoperusteiden osan II mukaisesti.

Eläketurvakeskus suorittaa vastuunjaon kalenterivuosittain. Tätä varten eläkelaitokset ilmoittavat eläkelomakkeella Eläketurvakeskukselle tiedot edellisen vuoden aikana maksamistaan eläkkeistä.

2

Vastuunjaossa huomioon otettavat eläkkeet

Vastuunjako suoritetaan kalenterivuodelta ja se koskee sellaisia eläkkeitä,

- joista päätös on annettu ja joita on maksettu ennen vuoden loppua,

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

- jotka kohdistuvat ko. vuoteen tai sitä aikaisempaan aikaan (tämä ei koske kertaeikä pääoma-arvosuorituksia).

Eläkelaitoksen tilinpäätöksessä varattuja, siirtovelkoihin kirjattuja, eläke-eriä ei siis oteta huomioon ko. vuodelta toimitettavassa vastuunjaos-
sa.

Vastuunjako koskee myös muulle kuin eläkkeensaa-
jalle itselleen, esimerkiksi sairausvakuutusrahas-
tolle, maksettuja eläke-eriä.

3

Vastuunjaon yhteydessä toisilta eläkelaitoksilta
perittävät eläkkeet

Eläkkeen myöntänyt eläkelaitos kustantaa omalla vastuullaan olevat eläkkeiden osat sekä perii, ellei Eläketurvakeskuksen suostumuksella ole muuta sopinut, maksamansa toisen eläkelaitoksen vastuulla olevat eläkkeiden osat asianomaiselta eläkelaitokselta Eläketurvakeskuksen välityksellä täyttämällä eläkelomakkeen liitteenä olevan kaavakkeen. Mainitulla liitteellä ilmoitettavat tapaukset ovat hyvitetäviä eläkkeiden osia E_v^d . Näihin ei kuitenkaan lueta TEL:n peruseläketurvan mukaisten vanhuuseläkkeiden eikä LEL:n ja TaEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia, jotka selvitetään suureen E_v^e avulla.

Liitteellä olevat tapaukset ovat useimmiten sellaisia, joissa

- TEL-, LEL-, TaEL- tai YEL-eläkelaitoksen maksamaan eläkkeeseen sisältyy MYEL-eläkettä,
- eläkelaitos maksaa eläkettä, joka rinnakkaisista työsuhteista johtuen on kahden tai useamman eläkelaitoksen vastuulla tai
- eläkelaitos maksaa toisessa eläkelaitoksessa vakuutettua rekisteröityä lisäeläkettä.

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

4

Eläkkeen jakaminen osiin vastuunjako varten

4.1

TEL:n mukainen peruseläke sekä LEL:n ja TaEL:n mukainen eläke

4.1.1

Vanhuuseläke

4.1.1.1

Vanhuuseläkkeen jakaminen osiin

TEL:n ja LEL:n alaisiin työsuhhteisiin perustuvat vanhuuseläkkeet ovat kokonaan yhteisesti kustannettavia ja kuuluvat osaan E_a^a , jos eläkkeensaaja on syntynyt ennen 1.7.1912. 30.6.1912 jälkeen syntyneiden TEL:n ja LEL:n alaisissa työsuhhteissa olleiden työntekijöiden vanhuuseläkkeissä on yleensä rahastoitua osaa. TaEL:n mukaisessa vanhuuseläkkeessä voi olla rahastoitua osaa vain, jos työntekijä on syntynyt 31.12.1931 jälkeen. Vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien selvittely tapahtuu suureen E_v^e avulla. Rahastoidun osan ylittävä, yhteisesti kustannettava eläkkeen määrä kuuluu osaan E_a^a .

Jokaisesta työsuhhteesta lasketaan vanhuuseläkkeen rahastoidun osan määrä vuosittain sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien perusteiden tai antamien ohjeiden mukaisesti. Työsuhteen päätyttyä ilmoitetaan ETK:n työsuhderekisteriin ansaittu eläke ja eläkkeen rahastoidun osan määrä. Rekisteriin ilmoitetut eläkkeet vastaavat eläkeikää 65 vuotta.

Vanhuuseläkkeen rahastoitu osa on eri työsuhhteista kertyneiden rahastoitujen osien yhteismäärä. Jos vanhuuseläke alkaa muussa kuin 65 vuoden iässä joko alennetussa eläkeiässä tai varhennettuna tai lykättynä vanhuuseläkkeenä, muunnetaan eläkkeen rahastoitu osa vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää. Rahastoidun osan muuntaminen on esitetty liitteessä 1. Jos yhteensovitus eläkkeen alkaessa tai myöhemmin pienentää eläkkeen alle rahastoidun osan määrän, on eläke kokonaan rahastoitua, kunnes se saavuttaa perusteiden mukaan lasketun rahastoidun eläkkeen määrän. (Liite 2, esimerkit 1, 2 ja 3)

Eläkejärjestelyn oikaisu

Jos vanhuuseläke on oikaistu TEL 15 b §:n tai LEL 10 b §:n perusteella, virheelliseen vakuutukseen liittyvät vanhuuseläkkeen rahastoidut osat oikaistaan oikean lain mukaisiksi oikaisuvuodelta

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

ja sitä välittömästi edeltävältä vuodelta. Sitä aikaisemmalta ajalta vanhuuseläkkeen rahastoidut osat jäävät voimaan perittyjä vakuutusmaksuja vastaavasti.

4.1.1.2

Rahastoitujen osien selvittely

Vanhuuseläkkeen rahastoidun osan kustantaa se eläkelaitos, jonka vakuuttamaan työsuhteeseen rahastoitu osa liittyy.

Vastuunjakoperusteissa määritellyn suureen E_V^e avulla selvitetään TEL-peruseläketurvan sekä LEL:n ja TaEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoitujen osien kustantaminen. Suureen E_V^e avulla eläkelaitokselle hyvitetään sen maksamat muiden eläkelaitosten vastuulla olevat rahastoidut osat ja siltä peritään muiden eläkelaitosten maksamat sen vastuulla olevat vanhuuseläkkeiden rahastoidut osat.

Suureen E_V^e mukainen määrä lisätään eläkelaitoksen hyvitykseen ja se voi myös olla negatiivinen. Suureen E_V^e laskee eläkelaitoksen vastuulaskennan suorittava matemaatikko. Tällöin

- jos eläke maksetaan kertasuorituksena, sisällytetään maksettavan kertasuorituksen rahastoitu osa termiin E_V^{RV} ja, jos eläke ei sisälly alkaneiden TEL:n peruseläketurvan, LEL:n tai TaEL:n mukaisten vanhuuseläkkeiden rahastoon tai eläkevastuuseen $\bar{V}_V^A$, on se sisällytettävä termiin $\bar{V}_{V-1}(e)$ siltä osin kuin se on laitoksen omalla vastuulla
- jos eläkeikää on alennettu samana vuonna v , jona eläke alkaa, on termi $\bar{V}_{V-1}(e)$ tarkistettava vastaamaan alennettua eläkeikää.

4.1.2

Työkyvyttömyyseläke ja yksilöllinen varhaiseläke

4.1.2.1

Rahastoidun osan määrääminen

TEL-LEL-TaEL-työkyvyttömyyseläkkeessä ja yksilöllisessä varhaiseläkkeessä on jäljempänä esitettävien poikkeuksin rahastoitua osaa, jos eläkkeeseen oikeuttavana on TEL:n, LEL:n tai TaEL:n mukaan otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika tai sitä vastaava ansio. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

määrä on yhteisesti kustannettavaa ja kuuluu hyvitettyjen eläkkeiden osaan E_v^b .

Työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa saadaan muuntamalla eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava yhteensovitettu ilman lapsikorotusta laskettu TEL-, LEL- ja TaEL-eläke TEL-indeksillä (indeksoimalla) työkyvyttömyyden alkamista seuraavan kuukauden alkuun. Rahastoitua osaa laskettaessa työttömyyslisä sisältyy eläkkeeseen. (Liite 2, esimerkit 4, 6 ja 7)

Eläketapahtuma 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen

Sellaisessa TEL 6 §:n 3 momentin mukaan myönnettyssä työkyvyttömyyseläkkeessä, jossa eläketapahtuma on sattunut työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen eikä työntekijä ennen eläketapahtumaa sanottuna iän täyttämivuonna tai sen jälkeen ole ollut vähintään kuusi kuukautta kestäneessä työsuhteessa, ei ole rahastoitua osaa. Jos eläketapahtuma on sattunut ennen vuotta 1989, rahastoitua osaa ei ole, jos työntekijä ei ole ennen eläketapahtumaa 63 vuoden iän täyttämivuonna tai sen jälkeen ollut vähintään neljä kuukautta kestäneessä työsuhteessa. (Liite 2, esimerkit 9 ja 10)

Pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke

Pelkästään TEL-LEL-TaEL-vapaakirjoihin perustuvassa eläkkeessä ei ole rahastoitua osaa.

4.1.2.2

Uusi yhteensovitus

Jos työkyvyttömyyseläkkeeseen suoritetaan uusi yhteensovitus, ei eläkkeen rahastoitu osa muutu. Jos maksettava eläke on yhteensovituksen jälkeen pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on maksettava eläke kokonaan rahastoitua, kunnes se indeksikorotusten myötä saavuttaa entisen rahastoidun osan määrän. (Liite 2, esimerkit 5 ja 6)

4.1.2.3

Eläke entisin perustein

Jos työkyvyttömyyseläke on päättynyt ja myöhemmin myönnetään työkyvyttömyyseläke uudestaan entisin perustein, on rahastoitu osa sama kuin alkuperäisen eläkkeen rahastoitu osa.

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

4.1.2.4

Työkyvyttömyyseläkkeen muuttuminen

Täyden työkyvyttömyyseläkkeen muuttuessa yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi tai yksilöllisen varhaiseläkkeen muuttuessa täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi eläkkeen rahastoitu osa ei muutu.

Jos osaeläke muuttuu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi tai yksilölliseksi varhaiseläkkeeksi, muunetaan eläkkeen rahastoitua osaa samassa suhteessa kuin ilman lapsikorotusta laskettu yhteensovitettu eläke muuttuu mainitun syyn johdosta. Täyden työkyvyttömyyseläkkeen muuttuessa osaeläkkeeksi muunetaan eläkkeen rahastoitua osaa vastaavalla tavalla. Näin tehdään myös silloin kun maksettava eläke on yhteensovituksen vuoksi pienempi kuin rahastoitu osa. (Liite 2, esimerkki 8)

Esimerkki

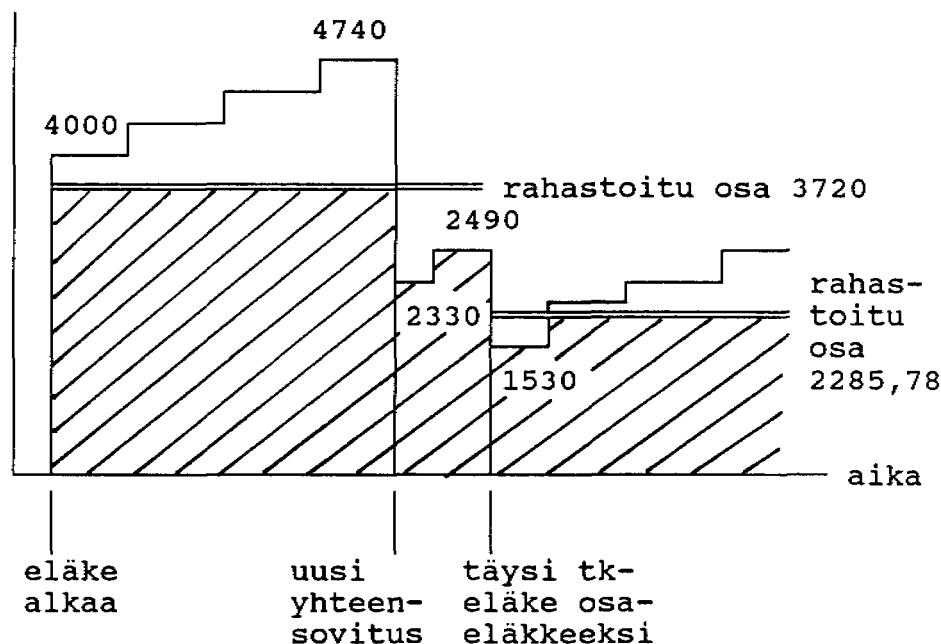
Henkilölle myönnetään 4 000 mk:n suuruinen täysi työkyvyttömyyseläke, jonka rahastoitu osa on 3 720 mk. Eläkkeeseen tulee tehtäväksi uusi yhteensovitus, jonka jälkeen eläkkeen määrä on 2 330 mk. Koska maksettava eläke on pienempi kuin rahastoitu osa, on se kokonaan rahastoitua. Myöhemmin eläke muutetaan osaeläkkeeksi. Osaeläkkeen määrä on 1 530 mk ja täyden eläkkeen määrä samana ajankohdana 2 490 mk. Osaeläkkeen rahastoitu osa on:

$$3\,720 \times \frac{1\,530}{2\,490} \text{ mk/kk} = 2\,285,78 \text{ mk/kk.}$$

Koska maksettava osaeläke on pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on koko osaeläke rahastoitua, kunnes sen määrä ylittää 2 285,78 mk.

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

eläke
mk/kk

□ yhteisesti kustannettava osa   ▨ rahastoitu osa

4.1.2.5 Eläkejärjestelyn oikaisu

Jos työkyvyttömyyseläke on oikaistu TEL 15 b §:n tai LEL 10 b §:n perusteella, työkyvyttömyyseläkkeen rahastoitu osa ja vastuu eläkkeestä määräytyy oikean lain mukaisesti, jos eläketapahtuma on sattunut vakuuttamisen oikaisuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna. Jos eläketapahtuma on sattunut tätä aikaisemmin, eläkkeen rahastoitu osa jää entisen suuruiseksi ja siihen määrään asti eläkkeestä vastaa entinen eläkelaitos. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen osa on yhteisesti kustannettavaa.

Jos kuitenkin vakuuttamisen oikaisun jälkeen tulee takautuvasti myönnettäväksi työkyvyttömyyseläke, jossa eläketapahtuma on sattunut aikaisemmin kuin oikaisuvuotta edeltävänä vuonna, eläkkeen rahastoitu osa määräytyy samoin kuin jos vakuutus olisi ollut alunperin oikein järjestetty. Tällöin vanha eläkelaitos vastaa eläkkeen rahastoidusta osasta siihen määrään asti, josta se olisi vastannut, jos eläke olisi laskettu väärän lain mukaisesti. Tämän määrän ylittävästä rahastoidusta osasta vastaa uusi eläkelaitos.

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

4.1.3 Työttömyyseläke

4.1.3.1 Rahastoidun osan määrääminen

Työttömyyseläkkeen rahoitustapaa muutettiin 1.7.1989 voimaantulleella TEL 12 §:n ja LEL 9 §:n muutoksella. Siihen asti kaikki työttömyyseläkkeet olivat yhteisesti kustannettavia ja kuuluivat hyvitetävien eläkkeiden osaan E_v^b .

TEL-LEL-työttömyyseläkkeessä on jäljempänä esitetävin poikkeuksin rahastoitua osaa, jos eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika sellaisen TEL-työsuhteen perusteella, joka on kestänyt vähintään viisi vuotta, tai LEL-ansioiden perusteella. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen määrä on yhteisesti kustannettavaa ja kuuluu hyvitetävien eläkkeiden osaan E_v^b .

TEL:n mukaisessa työttömyyseläkkeessä on rahastoitua osaa, jos työsuhde on ennen teknistä katkaisua ja sen jälkeen kestänyt yhteensä vähintään viisi vuotta, vaikka työsuhde teknisen katkaisun jälkeen olisikin kestänyt alle viisi vuotta.

Sellaisen työttömyyseläkkeen, johon tuleva aika on myönnetty TEL:n perusteella, rahastoitua osa on 50 % työttömyyseläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun indeksoidusta eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta, yhteensovitetusta, lapsikorottamattomasta työttömyyseläkkeestä.

Sellaisen työttömyyseläkkeen, jossa LEL:n mukaan on otettu huomioon tulevaa aikaa vastaavat ansiot, rahastoitua osa on 30 % työttömyyseläketapahtumahetken sattumista seuraavan kuukauden alkuun indeksoidusta eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta, yhteensovitetusta, lapsikorottamattomasta työttömyyseläkkeestä.

Rahastoitua osaa laskettaessa työttömyyslisiä sisältyy indeksoitavaan eläkkeeseen.

Eläketapahtuma 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen

Sellaisessa TEL 6 §:n 3 momentin mukaan myönnetyssä työttömyyseläkkeessä, jossa eläketapahtuma on sattunut työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen eikä työntekijä ole ennen eläketapahtumaa sanotun iän täyttämivuonna tai sen jälkeen ollut vähintään kuusi kuukautta kestäneessä työsuhteessa, ei ole rahastoitua osaa.

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

Työttömyyseläkkeessä ei ole rahastoitua osaa, jos

- työttömyyseläke on myönnetty pelkästään vapaakirjojen perusteella,
- eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika alle 5 vuotta jatkuneen tai ennen 1.7.1989 päättyneen TEL-työsuhteen perusteella,
- tulevaan aikaan oikeuttavia LEL-ansioita ei ole ansaittu 30.6.1989 jälkeen, tai
- eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika ainoastaan TaEL:n perusteella.

4.1.3.2

Tuleva aika rinnakkaisten TEL-työsuhteiden perusteella

Jos työttömyyseläkkeeseen on myönnetty tuleva aika kahden rinnakkaisen TEL-työsuhteen perusteella, joista toinen on kestänyt alle viisi vuotta ja toinen vähintään viisi vuotta, työttömyyseläketapahtumaa seuraavan kuukauden alkuun indeksoitu eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava eläke jaetaan ensin tulevaan aikaan oikeuttaneiden työsuhteiden osuuksiin yhteensovittamattomien eläkkeiden suhteessa (TEL-LEL-TaEL-vapaakirjat jakautuvat osuuksien kesken). Eläkkeen rahastoitua osa on 50 % näin saadusta vähintään viisi vuotta kestäneen työsuhteen osuudesta. Jos taas molemmat työsuhteet ovat kestäneet vähintään viisi vuotta, kummankin työsuhteen osuudesta rahastoitua osaa on 50 %. (Liite 2, esimerkki 11)

4.1.3.3

Tuleva aika rinnakkaisten, eri lakien mukaisten toimintojen perusteella

Jos työttömyyseläkkeessä on otettu huomioon tuleva aika vähintään viisi vuotta kestäneen TEL-työsuhteen perusteella ja tulevaa aikaa vastaavat ansiot LEL:n perusteella, jaetaan työttömyyseläketapahtumaa seuraavan kuukauden alkuun indeksoitu eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava työttömyyseläke näiden lakien mukaisesti osiin yhteensovittamattomien TEL- ja LEL-eläkkeiden suhteessa. Mahdollinen TaEL-vapaakirja sisältyy indeksoitavaan eläkkeeseen. Saaduista osista on rahastoitua osaa TEL:n osalta 50 % ja LEL:n osalta 30 %. (Liite 2, esimerkki 12)

Jos tuleva aika on otettu huomioon vähintään viisi vuotta kestäneen TEL-työsuhteen ja TaEL:n perusteella, lasketaan eläkkeen rahastoitua osa vastaavalla tavalla kuitenkin siten, että TaEL:n osuudesta ei ole rahastoitua osaa. (Liite 2, esimerkki 13)

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

Vastaavalla tavalla menetellään, jos tuleva aika on myönnetty LEL:n ja TaEL:n tai TEL:n, LEL:n ja TaEL:n perusteella.

4.1.3.4

Uusi yhteensovitus

Jos työttömyyseläkkeeseen suoritetaan uusi yhteensovitus, ei eläkkeen rahastoitu osa muutu. Jos maksettava eläke on yhteensovituksen jälkeen pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on maksettava eläke kokonaan rahastoitua, kunnes se indeksikorotusten myötä saavuttaa entisen rahastoidun osan määrän.

4.1.4

Perhe-eläke

4.1.4.1

Rahastoidun osan määrääminen

Perhe-eläkkeessä on jäljempänä esitettävien poikkeuksin rahastoitua osaa, jos eläkkeeseen oikeuttavana on TEL:n, LEL:n tai TaEL:n mukaan otettu huomioon tuleva aika tai sitä vastaava ansio. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen määrä on yhteisesti kustannettavaa ja kuuluu hyvitettyjen eläkkeiden osaan E_v .

Perhe-eläkkeen rahastoitu osa on yhteensovitettu ja eläkesovitettu, edunsaajien lukumäärää vastaava eläkkeen määrä eläkkeen alkamisajankohtana.

Perhe-eläkkeen rahastoitu osa jaetaan edunsaajien kesken samassa suhteessa kuin maksettava eläke jakautuu edunsaajille.

Jos perhe-eläke myönnetään sellaisen henkilön jälkeen, joka oli kuollessaan työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeellä tai yksilöllisellä varhaiseläkkeellä, tai jolla kuollessaan oli oikeus johonkin edellä mainittuun eläkkeeseen, perhe-eläkkeen rahastoitu osa saadaan indeksoimalla perhe-eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava perhe-eläkkeen määrä työkyvyttömyys- tai työttömyyseläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun. Jos työntekijä oli ennen kuolemaansa RiVEL-eläkkeellä, saadaan perhe-eläkkeen rahastoitu osa indeksoimalla perhe-eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava perhe-eläkkeen määrä RiVEL-eläkkeen alkamisajankohtaan. (Liite 2, esimerkki 15)

Perhe-eläkkeessä ei ole rahastoitua osaa sitä seuraavan kuukauden alusta, jona edunjättäjä olisi täyttänyt vanhuuseläkeiän. (Liite 2, esimerkki 14)

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

Jos edunjättäjä oli ennen kuolemaansa varhennetulla vanhuuseläkkeellä, voi perhe-eläkkeessä olla rahastoitua osaa. Perhe-eläkkeen rahastoitu osa on tällöin perhe-eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava perhe-eläkkeen määrä.

Eläketapahtuma 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen

TEL 6 §:n 3 momentin mukaan myönnettyssä perhe-eläkkeessä, jossa eläketapahtuma on sattunut edunjättäjän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen, eikä edunjättäjällä ole ennen eläketapahtumaa sanottuun iän täyttämivuonna tai sen jälkeen ollut vähintään kuusi kuukautta kestänyttä työsuhdetta, ei ole rahastoitua osaa. Jos eläketapahtuma on sattunut ennen vuotta 1989, rahastoitua osaa ei ole, jos edunjättäjä ei ole ennen eläketapahtumaa 63 vuoden iän täyttämivuonna tai sen jälkeen ollut vähintään neljä kuukautta kestäneessä työsuhhteessa. (Liite 2, esimerkki 9)

Pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke

Pelkästään TEL-LEL-TaEL-vapaakirjoihin perustuva eläke on kokonaan yhteisesti kustannettavaa.

4.1.4.2

Uusi yhteensovitus tai eläkesovitus

Jos perhe-eläkkeeseen suoritetaan uusi yhteensovitus tai eläkesovitus, eikä edunsaajien lukumäärä muutu, ei eläkkeen rahastoitu osa muutu. Jos maksettava eläke on yhteensovituksen tai eläkesovituksen jälkeen pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on maksettava eläke kokonaan rahastoitua, kunnes se indeksikorotusten myötä saavuttaa entisen rahastoidun osan määrän. (Liite 2, esimerkki 16)

4.1.4.3

Edunsaajien lukumäärän muuttuminen

Jos perhe-eläkkeensaajien lukumäärä muuttuu, muunnetaan eläkkeen rahastoitua osaa samassa suhteessa kuin eläkkeen yhteensovitettu ja eläkesovittamaton kokonaismäärä muuttuu edunsaajien lukumäärän muutoksen johdosta. Näin tehdään myös silloin kun maksettava eläke on yhteensovituksen tai eläkesovituksen vuoksi pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa. Vrt. kuva sivulla 10. (Liite 2, esimerkki 17)

4.1.4.4

Täysorvon lisä

Jaettaessa eläkettä osiin vastuunjakoa varten täysorvon lisää ei tarkastella erikseen. Täysorvon lisä

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

sisältyy perhe-eläkkeen rahastoituun osaan, jos lapsi on täysorpo eläkkeen alkaessa. Jos lapsesta tulee myöhemmin täysorpo, eläkkeen rahastoitu osa ei muutu, ellei edunsaajien lukumäärä samalla muutu. Jos edunsaajien lukumäärä muuttuu, muunnetaan rahastoitua osaa yhteensovitettujen, eläkesovittamattomien eläkkeiden suhteessa. Eläkkeiden määrään sisällytetään tällöin myös mahdollinen täysorvon lisä.

4.1.4.5

Eläkejärjestelyn oikaisu

Jos perhe-eläke on oikaistu TEL 15 b §:n tai LEL 10 b §:n perusteella, eläkkeen rahastoitu osa ja vastuu eläkkeestä määräytyy oikean lain mukaisesti, jos eläketapahtuma on sattunut vakuuttamisen oikaisuvuonna tai sitä edeltävänä vuonna. Jos eläketapahtuma on sattunut tätä aikaisemmin, eläkkeen rahastoitu osa jää entisen suuruiseksi ja siihen määrään asti eläkkeestä vastaa entinen eläkelaitos. Rahastoidun osan ylittävä eläkkeen osa on yhteisesti kustannettavaa.

4.1.5

Osa-aikaeläke

TEL-LEL-osa-aikaeläkkeet ovat kokonaan yhteisesti kustannettavia ja kuuluvat hyvitettyjen eläkkeiden osaan E_V.

Jos osa-aikaeläkkeellä oleva jatkaa työtä täytettyään 65 vuotta, muutetaan osa-aikaeläke saman suuruiseksi vanhuuseläkkeeksi, joka jaetaan eri lakien mukaisesti osiin 65 vuoden ikään mennessä karttuneiden eläkkeiden suhteessa. Tällöin ei kuitenkaan oteta huomioon jatkuvasta TEL-työsuhteesta karttunutta eläkettä. Samansuuruisen vanhuuseläkkeen vastuunjako menee kohdan 4.1.1 mukaisesti. (Liite 2, esimerkki 21)

4.2

YEL-peruseläke

YEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvan perusturvan mukaisen eläkkeen indeksi-, lapsi- ja lykkäyskorotuksineen kustantavat YEL-toimintaa harjoittavat eläkelaitokset yhteisesti. Se kuuluu kokonaan hyvitettyjen eläkkeiden osaan E_V.

YEL:n mukainen eläke ilmoitetaan eläkelomakkeella vähentämättömänä, vaikka eläkettä olisi vähennetty YEL 12 §:n 5 momentin perusteella. Vähennyksen määrä kirjataan vakuutusmaksuksi tai, jos vakuutusmaksu kuuluu toiselle eläkelaitokselle, tilitetään

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

sille. Nämä tilitykset eivät kulje vastuunjaon kautta.

4.3

MYEL-peruseläke

MYEL:n alaisiin yrittäjänäolojaksoihin perustuvan perusturvan mukaisen eläkkeen indeksi-, lapsi- ja lykkäyskorotuksineen kustantaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos. Muut eläkelaitokset perivät maksamansa MYEL-eläkkeen kokonaan Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta vastuunjaon yhteydessä. Perittävän MYEL-eläkkeen määrä muuttuu vuodesta toiseen.

Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta peritään vähentämätön eläke, vaikka MYEL-eläkettä olisi vähennetty MYEL 12 §:n 4 momentin perusteella. Vähennyksen määrä tilitetään Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle. Nämä tilitykset eivät kulje vastuunjaon kautta.

4.4

Rekisteröity lisäeläke (TEL 11 §, YEL 11 § 1 mom. ja MYEL 11 § 1 mom.) ja työnantajavakuutuksen mukainen eläke

TEL:n mukaisesti rekisteröidystä lisäeläkkeestä ja työnantajavakuutuksen mukaisesta eläkkeestä kustantaa vakuutusmaksuja tai eläkevastuuta vastaavan määrän (rahastoidun osan) se eläkelaitos, jossa eläke on vakuutettu. Loppuosa eläkkeestä kuuluu hyvitetävien eläkkeiden osaan E_v. Rekisteröidyn lisäeläketurvan mukaisessa työttömyyseläkkeessä ei ole rahastoitua osaa, vaan se on aina kokonaan yhteisesti kustannettavaa.

Vastuunjaon yhteydessä eläkkeen maksanut eläkelaitos perii eläkkeen vakuuttaneelta eläkelaitokselta rahastoidun osan määrän, joka yleensä pysyy vuodesta toiseen muuttumattomana, ja ilmoittaa loppuosan eläkkeestä yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin.

Jatkuvaan työsuhteeseen liittyvän lisäeläkkeen ja sen rahastoidun osan määrä on aina kysyttävä lisäeläkkeen vakuuttaneelta eläkelaitokselta. Vapaakirjoihin perustuvat lisäeläkkeet saadaan Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteristä.

Työsuhteen päätyttyä ilmoitetaan sekä ansaitun lisäeläkkeen että rahastoidun osan määrä Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin eläkeikää 65 vuotta vastaavana. Jos vanhuus- tai työkyvyttömyyseläke myönnetään 65 vuodesta poikkeavan eläkeiän mukaan,

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

muunnetaan eläkkeen rahastoitu osa vastaamaan eläkeikää ja eläkkeensaajan ikää eläkkeen alkamisajankohtana siten, että vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen pääoma-arvo säilyy. Eläkkeen alkamisajankohdalla vastaavaa rahastoitua osaa voi tiedustella lisäeläkkeen vakuuttaneesta eläkelaitoksesta tai Eläketurvakeskuksesta.

Jos maksettava lisäeläke on yhteensovituksen johdosta pienempi kuin rekisteriin merkitty eläkkeen rahastoitu osa, on maksettava eläke kokonaan rahastoitua, kunnes se indeksikorotusten myötä saavuttaa entisen rahatoidun osan määrän.

Työnantajan eläkevakuutukseen perustuvan eläkkeen rahastoitu osa määräytyy työnantajavakuutuksen laskuperusteiden mukaan. Rahastoitu osa ei muutu eläkkeen alkamisen jälkeen.

YEL:n mukaisen rekisteröidyn lisäeläkkeen indeksikorotuksineen kustantaa se eläkelaitos, jossa lisäeläke on vakuutettu. Vastuunjaon yhteydessä eläkkeen maksanut eläkelaitos perii vakuuttaneelta eläkelaitokselta koko maksamansa lisäeläkkeen. Lisäeläkkeen vakuuttanut eläkelaitos kustantaa rahastoidun osan ylittävät lisäeläkkeiden osat tasausvastuustaan $\bar{V}_V^T$. Siltä osin kuin tasausvastuu ei tähän riitä, on määrä $-\bar{V}_V^T$ yhteisesti kustannettavaa.

MYEL:n mukaisen rekisteröidyn lisäeläkkeen indeksikorotuksineen kustantaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos, jolta koko maksettu määrä peritään vastuunjaon yhteydessä.

Osa-aikaeläkkeen ja RiVEL-eläkkeen yhteydessä voidaan lisäeläke myöntää vanhuuseläkkeenä. Sen rahastoitu osa muunnetaan eläkkeen alkamisajankohdan ikää vastaavaksi siten, että vanhuus- ja työkyvyttömyyseläkkeen pääoma-arvo säilyy.

4.5

Työeläkelakien mukaiset lääkintähuolto-, koulutus- ja työhuoltokustannukset

Eläkkeensaajalle annetusta TEL 4 §:n 6 momentissa tarkoitettusta lääkintähuollosta, koulutuksesta ja työhuollosta aiheutuneet kustannukset eivät ole yhteisesti kustannettavia. Kuntoutus jää siis kokonaan sen eläkelaitoksen kustannettavaksi, joka on kuntouttamiseen ryhtynyt.

YEL-eläkelaitokset kustantavat yhteisesti myös YEL:n mukaisesta kuntoutuksesta aiheutuneet kulut.

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

MYEL:n mukaisista kuntoutuskuluista vastaa Maatalousyrittäjien eläkelaitos.

5

Eläkelaitosten vastuu rahastoiduista osista

5.1

TEL-LEL-TaEL-työkyvyttömyys- ja perhe-eläke

TEL-LEL-TaEL-työkyvyttömyys- ja perhe-eläkkeen rahastoidusta osasta vastaavat eläkelaitokset seuraavasti

- Sellaisen eläkkeen rahastoidusta osasta, jossa TEL:n, LEL:n tai TaEL:n mukaan eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika tai sitä vastaavat ansiot, vastaa yksin se eläkelaitos, jossa vakuutetun työsuhteen perusteella eläkkeeseen on myönnetty tulevan ajan osuus.
- Jos kuitenkin TEL 6 §:n 3 momentin mukaisesti myönnetyn eläkkeen eläketapahtuma on sattunut eläkkeensaajan tai edunjättäjän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen, niin eläkkeen rahastoidusta osasta vastaa se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä on viimeksi ennen eläketapahtumaa sanotun iän täyttämivuonna tai sen jälkeen vähintään kuusi kuukautta kestäneen työsuhteen perusteella kuulunut. (Liite 2, esimerkit 9 ja 10)

Jos eläketapahtuma on sattunut ennen 1.1.1989, eläkkeen rahastoidusta osasta vastaa se laitos, jonka toimintapiiriin työntekijä on kuulunut ennen eläketapahtumaa vähintään neljä kuukautta kestäneen työsuhteen perusteella.

Jos eläkkeeseen myönnetään tulevan ajan osuus kahden tai useamman TEL-työsuhteen perusteella, jaetaan eläkkeen rahastoitu osa näihin työsuhteisiin perustuvien eläkkeiden suhteessa niiden eläkelaitosten kustannettavaksi, joissa nämä työsuhteet on vakuutettu. (Liite 2, esimerkki 7)

Jos eläkkeeseen myönnetään tulevan ajan osuus sekä TEL:n että LEL:n mukaan, jaetaan eläkkeen rahastoitu osa sen TEL-eläkelaitoksen, jossa vakuutettuun työsuhteeseen liittyy tuleva aika, ja LEL Työeläkekassan kesken eläkkeen TEL- ja LEL-osien suhteessa. Eläkkeen rahastoituun osaan mahdollisesti sisältyvä TaEL-vapaakirjaeläke jakautuu TEL-

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

eläkelaitoksen ja LEL Työeläkekassan kesken. (Liite 2, esimerkit 14 ja 16)

Vastaavasti jos eläkkeeseen myönnetään tulevan ajan osuus sekä TEL:n että TaEL:n mukaan, jaetaan eläkkeen rahastoitu sen TEL-eläkelaitoksen, jossa vakuutettuun työsuhteeseen liittyy tuleva aika, ja Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan kesken eläkkeen TEL- ja TaEL-osien suhteessa. Eläkkeen rahastoituun osaan mahdollisesti sisältyvä LEL-vapaa-kirjaeläke jakautuu TEL-eläkelaitoksen ja Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan kesken. (Liite 2, esimerkki 6)

Samoin jos eläkkeeseen myönnetään tuleva aika sekä LEL:n että TaEL:n mukaan, eläkkeen rahastoitu osa jaetaan LEL Työeläkekassan ja Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan kesken LEL:n ja TaEL:n mukaisien eläkkeiden suhteessa. Eläkkeen rahastoituun osaan mahdollisesti sisältyvät TEL-vapaa-kirjaeläkkeet jakautuvat LEL Työeläkekassan ja Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan kesken.

5.2

TEL-LEL-TaEL-työttömyyseläke

TEL-LEL-TaEL-työttömyyseläkkeen rahastoidusta osasta vastaavat eläkelaitokset seuraavasti

- Sellaisen eläkkeen rahastoidusta osasta, jossa eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika vähintään viisi vuotta jatkuneen TEL-työsuhteen perusteella, vastaa yksin ko. työsuhteen vakuuttanut eläkelaitos.

Jos kuitenkin TEL 6 §:n 3 momentin mukaisesti myönnetyn eläkkeen eläketapahtuma on sattunut työntekijän 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen, niin eläkkeen rahastoidusta osasta vastaa se TEL-eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä on viimeksi ennen eläketapahtumaa sanotun iän täyttämivuonna tai sen jälkeen vähintään kuusi kuukautta kestäneen työsuhteen perusteella kuulunut.

- LEL Työeläkekassa vastaa yksin sellaisen eläkkeen rahastoidusta osasta, jossa LEL:n perusteella on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon eläkeikään jäljellä olevaa aikaa vastaavat ansiot.

Jos eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika rinnakkaisten TEL-työsuhteiden perusteella, eläkkeen

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

rahastoidusta osasta vastaa se eläkelaitos, jonka vakuuttaman vähintään viisi vuotta jatkuneen työsuhteen perusteella eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika. Jos eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika useamman vähintään viisi vuotta kestäneen työsuhteen perusteella, lasketaan eläkkeen rahastoitu osa kuten kohdassa 4.1.3.2 on selitetty. Kukin eläkelaitos vastaa vakuuttamansa työsuhteen osuudesta. (Liite 2, esimerkki 11)

Jos eläkkeeseen on myönnetty tuleva aika eri lakien alaisten työsuhteiden perusteella, lasketaan eläkkeen rahastoitu osa kuten edellä kohdassa 4.1.3.3 on selitetty. Kukin laitos vastaa oman osuutensa rahastoidusta osasta. (Liite 2, esimerkit 12 ja 13)

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

TEL-PERUSELÄKETURVAN, LEL:N JA TAE:N MUKAISEN VANHUSELÄKKEEN
RAHASTOIDUN OSAN MUUNTAMINEN 1.1.1991 ALKAEN

Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriotteella näkyvät päättäneistä työsuhhteista kertyneet vanhuuseläkkeen määrät ja niiden rahastoidut osat. Määrittelyssä alkaneen vanhuuseläkkeen rahastoitua osaa on ensin kohdan 1 mukaisesti tarkistettava, että otteelta saadussa rahastoidussa osassa on otettu huomioon rahastoitujen vanhuuseläkkeiden ns. tasokorotukset oikeilta vuosilta, ja sen jälkeen, mikäli eläke alkaa ennen 65 vuoden ikää, muunnettava rahastoituu eläke vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää.

1
Rahastoidun osan tasokorotukset

Kesäkuussa 1990 vahvistetulla lainmuutoksella tehtiin mahdolliseksi korottaa vastaisten vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia tasausvastuusta tehtävää siirtoa vastaavalla määrällä. Korotus tehdään ensimmäisen kerran 31.12.1990, jolloin kertoimella 1,012 korotetaan niiden 45 vuotta täyttäneiden työntekijöiden vanhuuseläkkeiden rahastoituja osia, jotka eivät ole täyttäneet vanhuuseläkeikää eivätkä ole varhennetulla vanhuuseläkkeellä 31.12.1990. Jo alkaneiden vanhuuseläkkeiden rahastoituja eläkkeitä ei koroteta.

Työsuhderekisteriotteella näkyy työsuhteen rahastoitu vanhuuseläke eläkelaitoksen ilmoituksen mukaisena eli työsuhteen päättymisvuotta edeltävän vuoden lopun tasoon korotettuna. 1.5.1991 alkaen paperiotteelle lasketaan myös rahastoitu osa otteen antovuotta edeltävän vuoden lopun tasoon korotettuna. Mikäli työntekijä on otteen antohetkellä jo vanhuuseläkkeellä yksityisestä palveluksesta (ETK:n eläketapahtumarekisterin mukaan), otetaan kuitenkin huomioon korotukset vain vanhuuseläkeiän täyttämivuotta tai varhennetun vanhuuseläkkeen alkamisvuotta edeltävän vuoden loppuun. Otteella ilmoitetaan ko. markkamäärän jäljessä vuosi, johon asti korotukset on otettu huomioon.

Alkaneen vanhuuseläkkeen rahastoitu osa saadaan viimeksi mainitusta otteelle lasketusta suureesta. Jos vanhuuseläke alkaa tammikuun 1. päivänä otteen antovuonna tai aikaisemmin tai jos varhennettu vanhuuseläke alkaa otteen antovuotta aikaisemmin, on otteelle lasketusta rahastoidusta osasta poistettava aiheettomat korotukset.

VA/Päivi Turunen

28.1.1991

Ennen 1.5.1991 Eläketurvakeskuksen rekisteriotteelta ei suoraan saa vuonna 1991 alkaneen vanhuuseläkkeen rahastoitua osaa. Asiaa on selostettu tarkemmin Eläketurvakeskuksen yleiskirjeessä C 9/90.

2. Rahastoidun osan muuntaminen vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää

Rekisteriotteella markkamäärät vastaavat eläkeikää 65 vuotta. Silloin kun työntekijä siirtyy vanhuuseläkkeelle 65 vuoden iässä, vanhuuseläkkeen rahastoidut osat saadaan suoraan rekisteriotteelta ottaen kuitenkin huomioon edellä 1 kohdassa esitetyt poikkeukset.

Jos henkilö siirtyy vanhuuseläkkeelle muusta kuin 65 vuoden iästä lukien, muunnetaan rekisteriotteella näkyvät ja mahdollisesti kohdan 1 mukaisesti tarkistettut rahastoidut osat eläkkeellesiirtymisikää vastaaviksi jakamalla ne seuraavalla kertoimella

$$(1) \quad \frac{\bar{N}_z}{\bar{N}_{65}}, \text{ missä}$$

z on eläkeesaajan ikä eläkkeellesiirtymishetkellä kuukauden tarkkuudella laskettuna.

Kaavan (1) kertoimia laskettaessa on huomioitava, että erikoisvakion (b2) arvo riippuu 1.1.1987 alkaen myös henkilön syntymävuodesta. Tämä on jo huomioitu seuraavilla sivuilla olevien taulukoiden kertoimen $\bar{N}_z/\bar{N}_{65}$ arvoissa.

Jos työntekijä on siirtynyt vanhuuseläkkeelle 1.1.1983 - 31.12.1986 välisenä aikana, käytetään yleiskirjeessä 13/83 annettuja vastaavia kertoimia. Tässä yleiskirjeessä annettuja kertoimia käytetään työntekijän siirtyessä vanhuuseläkkeelle 1.1.1987 tai sen jälkeen.

VA/Lindell

6.3.1987

N₂/N₆₅ LUKUJA

MIEHET SYNTYNEET ENNEN 1940

(b2 = -2)

ikä	0 kk	1 kk	2 kk	3 kk	4 kk	5 kk	6 kk	7 kk	8 kk	9 kk	10 kk	11 kk
55 v.	2.3878	2.3729	2.3580	2.3431	2.3282	2.3133	2.2984	2.2835	2.2685	2.2536	2.2387	2.2238
56	2.2089	2.1948	2.1807	2.1666	2.1526	2.1385	2.1244	2.1103	2.0962	2.0821	2.0681	2.0540
57	2.0399	2.0266	2.0133	2.0000	1.9867	1.9734	1.9602	1.9469	1.9336	1.9203	1.9070	1.8937
58	1.8804	1.8679	1.8554	1.8428	1.8303	1.8178	1.8053	1.7927	1.7802	1.7677	1.7551	1.7426
59	1.7301	1.7183	1.7065	1.6947	1.6829	1.6711	1.6593	1.6475	1.6357	1.6239	1.6121	1.6003
60	1.5885	1.5774	1.5663	1.5552	1.5441	1.5330	1.5219	1.5108	1.4997	1.4886	1.4775	1.4665
61	1.4554	1.4449	1.4345	1.4241	1.4136	1.4032	1.3928	1.3824	1.3719	1.3615	1.3511	1.3407
62	1.3302	1.3205	1.3107	1.3009	1.2911	1.2813	1.2715	1.2618	1.2520	1.2422	1.2324	1.2226
63	1.2128	1.2037	1.1945	1.1854	1.1762	1.1670	1.1579	1.1487	1.1395	1.1304	1.1212	1.1120
64	1.1029	1.0943	1.0857	1.0772	1.0686	1.0600	1.0514	1.0429	1.0343	1.0257	1.0171	1.0086
65	1.0000	0.9920	0.9840	0.9760	0.9680	0.9600	0.9520	0.9440	0.9360	0.9280	0.9200	0.9120
66	0.9040	0.8965	0.8890	0.8816	0.8741	0.8667	0.8592	0.8518	0.8443	0.8368	0.8294	0.8219
67	0.8145	0.8075	0.8006	0.7937	0.7867	0.7798	0.7729	0.7659	0.7590	0.7521	0.7451	0.7382
68	0.7313	0.7248	0.7184	0.7120	0.7055	0.6991	0.6927	0.6863	0.6798	0.6734	0.6670	0.6605
69	0.6541	0.6481	0.6422	0.6362	0.6303	0.6243	0.6184	0.6124	0.6065	0.6005	0.5946	0.5887
70	0.5827	0.5772	0.5717	0.5662	0.5607	0.5553	0.5498	0.5443	0.5388	0.5333	0.5278	0.5223
71	0.5168	0.5118	0.5068	0.5017	0.4967	0.4916	0.4866	0.4815	0.4765	0.4714	0.4664	0.4613
72	0.4563	0.4517	0.4470	0.4424	0.4378	0.4332	0.4285	0.4239	0.4193	0.4147	0.4101	0.4054

NAISET SYNTYNEET ENNEN 1940

(b2 = -11)

ikä	0 kk	1 kk	2 kk	3 kk	4 kk	5 kk	6 kk	7 kk	8 kk	9 kk	10 kk	11 kk
55 v.	2.0497	2.0387	2.0277	2.0167	2.0057	1.9947	1.9837	1.9727	1.9618	1.9508	1.9398	1.9288
56	1.9178	1.9073	1.8969	1.8865	1.8760	1.8656	1.8551	1.8447	1.8343	1.8238	1.8134	1.8030
57	1.7925	1.7826	1.7727	1.7628	1.7529	1.7430	1.7331	1.7232	1.7133	1.7034	1.6935	1.6836
58	1.6737	1.6644	1.6550	1.6456	1.6362	1.6268	1.6174	1.6080	1.5986	1.5893	1.5799	1.5705
59	1.5611	1.5522	1.5433	1.5344	1.5255	1.5166	1.5077	1.4988	1.4899	1.4810	1.4721	1.4632
60	1.4543	1.4459	1.4375	1.4290	1.4206	1.4122	1.4037	1.3953	1.3869	1.3785	1.3700	1.3616
61	1.3532	1.3452	1.3372	1.3292	1.3212	1.3133	1.3053	1.2973	1.2893	1.2813	1.2733	1.2654
62	1.2574	1.2498	1.2423	1.2347	1.2272	1.2196	1.2121	1.2045	1.1970	1.1894	1.1818	1.1743
63	1.1667	1.1596	1.1525	1.1453	1.1382	1.1310	1.1239	1.1167	1.1096	1.1024	1.0953	1.0882
64	1.0810	1.0743	1.0675	1.0608	1.0540	1.0473	1.0405	1.0338	1.0270	1.0203	1.0135	1.0068
65	1.0000	0.9936	0.9872	0.9809	0.9745	0.9681	0.9617	0.9554	0.9490	0.9426	0.9362	0.9299
66	0.9235	0.9175	0.9115	0.9054	0.8994	0.8934	0.8874	0.8814	0.8754	0.8693	0.8633	0.8573
67	0.8513	0.8456	0.8400	0.8343	0.8286	0.8229	0.8173	0.8116	0.8059	0.8003	0.7946	0.7889
68	0.7832	0.7779	0.7726	0.7672	0.7619	0.7565	0.7512	0.7459	0.7405	0.7352	0.7298	0.7245
69	0.7192	0.7141	0.7091	0.7041	0.6991	0.6940	0.6890	0.6840	0.6790	0.6739	0.6689	0.6639
70	0.6589	0.6541	0.6494	0.6447	0.6400	0.6353	0.6305	0.6258	0.6211	0.6164	0.6117	0.6069
71	0.6022	0.5978	0.5934	0.5889	0.5845	0.5801	0.5756	0.5712	0.5668	0.5624	0.5579	0.5535
72	0.5491	0.5449	0.5408	0.5366	0.5325	0.5283	0.5242	0.5200	0.5159	0.5117	0.5076	0.5034

VA/Lindell

6.3.1987

N / N
Z 65 LUKUJA

MIHET SYNTYNEET VUOSINA 1940-1949

(b2 = -3)

ikä	0 kk	1 kk	2 kk	3 kk	4 kk	5 kk	6 kk	7 kk	8 kk	9 kk	10 kk	11 kk
55 v.	2.3368	2.3225	2.3082	2.2939	2.2796	2.2653	2.2510	2.2367	2.2224	2.2080	2.1937	2.1794
56	2.1651	2.1516	2.1381	2.1246	2.1110	2.0975	2.0840	2.0705	2.0569	2.0434	2.0299	2.0164
57	2.0029	1.9901	1.9773	1.9645	1.9518	1.9390	1.9262	1.9135	1.9007	1.8879	1.8752	1.8624
58	1.8496	1.8376	1.8255	1.8135	1.8014	1.7894	1.7773	1.7653	1.7532	1.7412	1.7291	1.7171
59	1.7050	1.6937	1.6823	1.6710	1.6596	1.6482	1.6369	1.6255	1.6142	1.6028	1.5914	1.5801
60	1.5687	1.5580	1.5473	1.5366	1.5259	1.5152	1.5045	1.4938	1.4831	1.4724	1.4618	1.4511
61	1.4404	1.4303	1.4202	1.4102	1.4001	1.3900	1.3800	1.3699	1.3599	1.3498	1.3397	1.3297
62	1.3196	1.3102	1.3007	1.2912	1.2818	1.2723	1.2629	1.2534	1.2440	1.2345	1.2251	1.2156
63	1.2062	1.1973	1.1884	1.1796	1.1707	1.1618	1.1529	1.1441	1.1352	1.1263	1.1175	1.1086
64	1.0997	1.0914	1.0831	1.0748	1.0665	1.0582	1.0499	1.0416	1.0332	1.0249	1.0166	1.0083
65	1.0000	0.9922	0.9845	0.9767	0.9689	0.9611	0.9534	0.9456	0.9378	0.9300	0.9223	0.9145
66	0.9067	0.8995	0.8922	0.8850	0.8777	0.8704	0.8632	0.8559	0.8487	0.8414	0.8342	0.8269
67	0.8196	0.8129	0.8061	0.7994	0.7926	0.7858	0.7791	0.7723	0.7656	0.7588	0.7520	0.7453
68	0.7385	0.7322	0.7259	0.7196	0.7134	0.7071	0.7008	0.6945	0.6882	0.6819	0.6756	0.6693
69	0.6631	0.6572	0.6514	0.6456	0.6397	0.6339	0.6281	0.6222	0.6164	0.6106	0.6047	0.5989
70	0.5931	0.5877	0.5823	0.5769	0.5715	0.5661	0.5607	0.5553	0.5499	0.5445	0.5391	0.5337
71	0.5284	0.5234	0.5184	0.5134	0.5084	0.5035	0.4985	0.4935	0.4885	0.4836	0.4786	0.4736
72	0.4686	0.4641	0.4595	0.4549	0.4503	0.4458	0.4412	0.4366	0.4320	0.4275	0.4229	0.4183

NAISET SYNTYNEET VUOSINA 1940 - 1949

(b2 = -12)

ikä	0 kk	1 kk	2 kk	3 kk	4 kk	5 kk	6 kk	7 kk	8 kk	9 kk	10 kk	11 kk
55 v.	2.0247	2.0140	2.0033	1.9926	1.9818	1.9711	1.9604	1.9497	1.9390	1.9283	1.9175	1.9068
56	1.8961	1.8859	1.8758	1.8656	1.8554	1.8452	1.8351	1.8249	1.8147	1.8046	1.7944	1.7842
57	1.7740	1.7644	1.7547	1.7451	1.7354	1.7258	1.7161	1.7065	1.6968	1.6872	1.6775	1.6678
58	1.6582	1.6490	1.6399	1.6307	1.6216	1.6124	1.6032	1.5941	1.5849	1.5758	1.5666	1.5575
59	1.5483	1.5396	1.5309	1.5223	1.5136	1.5049	1.4962	1.4875	1.4788	1.4701	1.4615	1.4528
60	1.4441	1.4359	1.4276	1.4194	1.4112	1.4029	1.3947	1.3865	1.3783	1.3700	1.3618	1.3536
61	1.3453	1.3375	1.3297	1.3219	1.3141	1.3063	1.2985	1.2907	1.2829	1.2751	1.2673	1.2596
62	1.2518	1.2444	1.2370	1.2296	1.2222	1.2148	1.2075	1.2001	1.1927	1.1853	1.1779	1.1705
63	1.1632	1.1562	1.1492	1.1422	1.1352	1.1282	1.1212	1.1142	1.1073	1.1003	1.0933	1.0863
64	1.0793	1.0727	1.0661	1.0595	1.0529	1.0463	1.0397	1.0330	1.0264	1.0198	1.0132	1.0066
65	1.0000	0.9938	0.9875	0.9813	0.9750	0.9688	0.9625	0.9563	0.9500	0.9438	0.9375	0.9313
66	0.9251	0.9192	0.9133	0.9074	0.9015	0.8956	0.8897	0.8838	0.8779	0.8720	0.8661	0.8602
67	0.8543	0.8487	0.8431	0.8376	0.8320	0.8265	0.8209	0.8153	0.8098	0.8042	0.7986	0.7931
68	0.7875	0.7822	0.7770	0.7718	0.7665	0.7613	0.7560	0.7508	0.7455	0.7403	0.7350	0.7298
69	0.7245	0.7196	0.7147	0.7097	0.7048	0.6998	0.6949	0.6900	0.6850	0.6801	0.6751	0.6702
70	0.6653	0.6606	0.6560	0.6513	0.6467	0.6420	0.6374	0.6327	0.6281	0.6234	0.6188	0.6141
71	0.6095	0.6051	0.6008	0.5964	0.5920	0.5877	0.5833	0.5789	0.5746	0.5702	0.5658	0.5615
72	0.5571	0.5530	0.5489	0.5448	0.5407	0.5366	0.5325	0.5284	0.5243	0.5202	0.5161	0.5120

VA/Lindell

6.3.1987

N / N
2 / 65 LUKUJA

MIEHET SYNTYNEET VUOSINA 1950-1959

(b2 = -4)

ikä	0 kk	1 kk	2 kk	3 kk	4 kk	5 kk	6 kk	7 kk	8 kk	9 kk	10 kk	11 kk
55 v.	2.2900	2.2762	2.2625	2.2487	2.2350	2.2212	2.2075	2.1937	2.1799	2.1662	2.1524	2.1387
56	2.1249	2.1119	2.0989	2.0859	2.0729	2.0599	2.0469	2.0338	2.0208	2.0078	1.9948	1.9818
57	1.9688	1.9565	1.9442	1.9319	1.9196	1.9073	1.8950	1.8827	1.8704	1.8581	1.8458	1.8335
58	1.8212	1.8096	1.7980	1.7864	1.7748	1.7632	1.7516	1.7400	1.7283	1.7167	1.7051	1.6935
59	1.6819	1.6709	1.6600	1.6490	1.6381	1.6271	1.6162	1.6052	1.5942	1.5833	1.5723	1.5614
60	1.5504	1.5401	1.5298	1.5194	1.5091	1.4988	1.4884	1.4781	1.4678	1.4575	1.4471	1.4368
61	1.4265	1.4167	1.4070	1.3973	1.3876	1.3778	1.3681	1.3584	1.3487	1.3389	1.3292	1.3195
62	1.3097	1.3006	1.2914	1.2823	1.2731	1.2640	1.2548	1.2457	1.2365	1.2274	1.2182	1.2091
63	1.1999	1.1914	1.1828	1.1742	1.1656	1.1570	1.1484	1.1398	1.1312	1.1226	1.1140	1.1054
64	1.0968	1.0887	1.0807	1.0726	1.0645	1.0565	1.0484	1.0403	1.0323	1.0242	1.0161	1.0081
65	1.0000	0.9924	0.9849	0.9773	0.9698	0.9622	0.9547	0.9471	0.9395	0.9320	0.9244	0.9169
66	0.9093	0.9023	0.8952	0.8881	0.8811	0.8740	0.8669	0.8598	0.8528	0.8457	0.8386	0.8316
67	0.8245	0.8179	0.8113	0.8047	0.7981	0.7915	0.7849	0.7783	0.7717	0.7651	0.7585	0.7519
68	0.7453	0.7392	0.7330	0.7269	0.7207	0.7146	0.7084	0.7023	0.6961	0.6900	0.6838	0.6777
69	0.6715	0.6658	0.6601	0.6544	0.6487	0.6430	0.6372	0.6315	0.6258	0.6201	0.6144	0.6087
70	0.6029	0.5976	0.5923	0.5870	0.5817	0.5764	0.5711	0.5658	0.5605	0.5552	0.5499	0.5446
71	0.5393	0.5344	0.5295	0.5246	0.5197	0.5148	0.5099	0.5050	0.5001	0.4952	0.4903	0.4853
72	0.4804	0.4759	0.4714	0.4669	0.4623	0.4578	0.4533	0.4488	0.4442	0.4397	0.4352	0.4307

NAISET SYNTYNEET VUOSINA 1950 - 1959

(b2 = -13)

ikä	0 kk	1 kk	2 kk	3 kk	4 kk	5 kk	6 kk	7 kk	8 kk	9 kk	10 kk	11 kk
55 v.	2.0014	1.9910	1.9805	1.9701	1.9596	1.9491	1.9387	1.9282	1.9178	1.9073	1.8969	1.8864
56	1.8759	1.8660	1.8561	1.8462	1.8362	1.8263	1.8164	1.8064	1.7965	1.7866	1.7767	1.7667
57	1.7568	1.7474	1.7379	1.7285	1.7191	1.7097	1.7002	1.6908	1.6814	1.6720	1.6625	1.6531
58	1.6437	1.6347	1.6258	1.6169	1.6079	1.5990	1.5900	1.5811	1.5721	1.5632	1.5542	1.5453
59	1.5364	1.5279	1.5194	1.5109	1.5024	1.4939	1.4855	1.4770	1.4685	1.4600	1.4515	1.4430
60	1.4345	1.4265	1.4184	1.4104	1.4024	1.3943	1.3863	1.3782	1.3702	1.3621	1.3541	1.3460
61	1.3380	1.3304	1.3227	1.3151	1.3075	1.2999	1.2922	1.2846	1.2770	1.2694	1.2617	1.2541
62	1.2465	1.2393	1.2320	1.2248	1.2176	1.2104	1.2031	1.1959	1.1887	1.1815	1.1742	1.1670
63	1.1598	1.1529	1.1461	1.1393	1.1324	1.1256	1.1187	1.1119	1.1051	1.0982	1.0914	1.0845
64	1.0777	1.0712	1.0647	1.0583	1.0518	1.0453	1.0388	1.0324	1.0259	1.0194	1.0129	1.0065
65	1.0000	0.9939	0.9878	0.9816	0.9755	0.9694	0.9633	0.9571	0.9510	0.9449	0.9388	0.9326
66	0.9265	0.9207	0.9150	0.9092	0.9034	0.8976	0.8918	0.8860	0.8802	0.8744	0.8687	0.8629
67	0.8571	0.8516	0.8462	0.8407	0.8352	0.8298	0.8243	0.8188	0.8134	0.8079	0.8024	0.7970
68	0.7915	0.7864	0.7812	0.7760	0.7709	0.7657	0.7606	0.7554	0.7503	0.7451	0.7399	0.7348
69	0.7296	0.7248	0.7199	0.7151	0.7102	0.7053	0.7005	0.6956	0.6907	0.6859	0.6810	0.6762
70	0.6713	0.6667	0.6622	0.6576	0.6530	0.6484	0.6438	0.6393	0.6347	0.6301	0.6255	0.6210
71	0.6164	0.6121	0.6078	0.6035	0.5992	0.5948	0.5905	0.5862	0.5819	0.5776	0.5733	0.5690
72	0.5647	0.5607	0.5566	0.5526	0.5485	0.5445	0.5404	0.5364	0.5323	0.5283	0.5242	0.5202

VA/Lindell

6.3.1987

N_z/N₆₅ LUKUJA

MIEHET SYNTYNEET 1960 -

(b2 = -5)

ikä	0 kk	1 kk	2 kk	3 kk	4 kk	5 kk	6 kk	7 kk	8 kk	9 kk	10 kk	11 kk
55 v.	2.2470	2.2337	2.2205	2.2072	2.1939	2.1807	2.1674	2.1542	2.1409	2.1277	2.1144	2.1012
56	2.0879	2.0754	2.0628	2.0503	2.0377	2.0252	2.0127	2.0001	1.9876	1.9750	1.9625	1.9499
57	1.9374	1.9255	1.9137	1.9018	1.8900	1.8781	1.8662	1.8544	1.8425	1.8306	1.8188	1.8069
58	1.7951	1.7838	1.7726	1.7614	1.7502	1.7390	1.7278	1.7166	1.7054	1.6942	1.6829	1.6717
59	1.6605	1.6499	1.6393	1.6288	1.6182	1.6076	1.5970	1.5864	1.5758	1.5652	1.5547	1.5441
60	1.5335	1.5235	1.5135	1.5035	1.4935	1.4835	1.4735	1.4635	1.4536	1.4436	1.4336	1.4236
61	1.4136	1.4042	1.3948	1.3853	1.3759	1.3665	1.3571	1.3477	1.3383	1.3288	1.3194	1.3100
62	1.3006	1.2917	1.2829	1.2740	1.2651	1.2562	1.2474	1.2385	1.2296	1.2208	1.2119	1.2030
63	1.1942	1.1858	1.1775	1.1691	1.1608	1.1525	1.1441	1.1358	1.1274	1.1191	1.1107	1.1024
64	1.0941	1.0862	1.0784	1.0705	1.0627	1.0549	1.0470	1.0392	1.0314	1.0235	1.0157	1.0078
65	1.0000	0.9926	0.9853	0.9779	0.9706	0.9632	0.9559	0.9485	0.9412	0.9338	0.9265	0.9191
66	0.9118	0.9049	0.8980	0.8911	0.8842	0.8773	0.8704	0.8635	0.8566	0.8497	0.8429	0.8360
67	0.8291	0.8226	0.8162	0.8097	0.8033	0.7969	0.7904	0.7840	0.7775	0.7711	0.7646	0.7582
68	0.7517	0.7457	0.7397	0.7337	0.7277	0.7217	0.7156	0.7096	0.7036	0.6976	0.6916	0.6856
69	0.6795	0.6739	0.6683	0.6627	0.6571	0.6515	0.6459	0.6403	0.6347	0.6291	0.6235	0.6179
70	0.6123	0.6071	0.6019	0.5966	0.5914	0.5862	0.5810	0.5758	0.5706	0.5654	0.5602	0.5549
71	0.5497	0.5449	0.5401	0.5352	0.5304	0.5256	0.5207	0.5159	0.5111	0.5062	0.5014	0.4965
72	0.4917	0.4872	0.4828	0.4783	0.4738	0.4694	0.4649	0.4604	0.4559	0.4515	0.4470	0.4425

NAISET SYNTYNEET VUOSINA 1960 -

(b2 = -14)

ikä	0 kk	1 kk	2 kk	3 kk	4 kk	5 kk	6 kk	7 kk	8 kk	9 kk	10 kk	11 kk
55 v.	1.9797	1.9695	1.9593	1.9491	1.9389	1.9287	1.9184	1.9082	1.8980	1.8878	1.8776	1.8674
56	1.8571	1.8474	1.8377	1.8280	1.8183	1.8086	1.7989	1.7892	1.7795	1.7698	1.7601	1.7504
57	1.7407	1.7315	1.7223	1.7131	1.7039	1.6946	1.6854	1.6762	1.6670	1.6578	1.6486	1.6394
58	1.6302	1.6214	1.6127	1.6039	1.5952	1.5864	1.5777	1.5689	1.5602	1.5514	1.5427	1.5339
59	1.5252	1.5169	1.5086	1.5003	1.4920	1.4837	1.4754	1.4671	1.4588	1.4505	1.4422	1.4339
60	1.4256	1.4177	1.4099	1.4020	1.3941	1.3862	1.3784	1.3705	1.3626	1.3547	1.3469	1.3390
61	1.3311	1.3237	1.3162	1.3087	1.3013	1.2938	1.2863	1.2789	1.2714	1.2639	1.2565	1.2490
62	1.2415	1.2345	1.2274	1.2203	1.2132	1.2062	1.1991	1.1920	1.1849	1.1779	1.1708	1.1637
63	1.1566	1.1499	1.1432	1.1365	1.1298	1.1231	1.1164	1.1097	1.1030	1.0963	1.0896	1.0829
64	1.0762	1.0698	1.0635	1.0571	1.0508	1.0444	1.0381	1.0317	1.0254	1.0190	1.0127	1.0063
65	1.0000	0.9940	0.9880	0.9820	0.9760	0.9700	0.9640	0.9579	0.9519	0.9459	0.9399	0.9339
66	0.9279	0.9222	0.9165	0.9109	0.9052	0.8995	0.8938	0.8881	0.8825	0.8768	0.8711	0.8654
67	0.8597	0.8544	0.8490	0.8436	0.8383	0.8329	0.8275	0.8221	0.8168	0.8114	0.8060	0.8007
68	0.7953	0.7902	0.7852	0.7801	0.7750	0.7699	0.7649	0.7598	0.7547	0.7497	0.7446	0.7395
69	0.7345	0.7297	0.7249	0.7201	0.7153	0.7105	0.7057	0.7010	0.6962	0.6914	0.6866	0.6818
70	0.6770	0.6725	0.6680	0.6635	0.6590	0.6545	0.6500	0.6455	0.6410	0.6364	0.6319	0.6274
71	0.6229	0.6187	0.6144	0.6102	0.6059	0.6017	0.5974	0.5932	0.5889	0.5847	0.5804	0.5762
72	0.5719	0.5679	0.5640	0.5600	0.5560	0.5520	0.5480	0.5440	0.5400	0.5360	0.5320	0.5280

SISÄLTÖ

Esimerkki 1.	TEL-LEL-YEL-vanhuuseläke	3
Esimerkki 2.	Varhennettu TEL-LEL-vanhuuseläke	3
Esimerkki 3.	Lykätty TEL-MYEL-vanhuuseläke	4
Esimerkki 4.	TEL-LEL-YEL-työkyvyttömyyseläke (TEL ja YEL rinnakkain)	5
Esimerkki 5.	TEL-YEL-työkyvyttömyyseläke (yhteensovitus)	6
Esimerkki 6.	TEL-LEL-TaEL-yksilöllinen varhaiseläke (yhteensovitus ja lapsikorotus)	8
Esimerkki 7.	TEL-työkyvyttömyyseläke (kahdesta rinnakkaisesta työsuhteesta)	11
Esimerkki 8.	TEL-työkyvyttömyyseläke (osaeläke muuttuu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi ja takaisin osaeläkkeeksi)	13
Esimerkki 9.	Työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen (eläketapahtuma 1.1.89 tai sen jälkeen)	14
Esimerkki 10.	TEL-työkyvyttömyyseläke 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen (eläketapahtuma 1.1.89 tai sen jälkeen)	15
Esimerkki 11.	TEL-työttömyyseläke (kaksi TEL-työsuhdetta rinnakkain)	16
Esimerkki 12.	TEL-LEL-TaEL-työttömyyseläke (TEL ja LEL rinnakkain)	18
Esimerkki 13.	TEL-LEL-TaEL-työttömyyseläke (TEL ja TaEL rinnakkain)	19
Esimerkki 14.	TEL-LEL-perhe-eläke (eläketapahtuma ennen 1.7.1990)	20
Esimerkki 15.	TEL-YEL-työttömyyseläke, joka muuttuu perhe- eläkkeeksi (eläketapahtuma ennen 1.7.1990)	21

Esimerkki 16.	TEL-perhe-eläke (eläketapahtuma 30.6.1990 jälkeen)	23
Esimerkki 17.	TEL-perhe-eläke (eläketapahtuma 30.6.1990 jälkeen)	25
Esimerkki 18.	Leskeneläkkeen kertasuoritus ja lakkautetun leskeneläkkeen palauttaminen (eläketapahtuma 30.6.1990 jälkeen)	28
Esimerkki 19.	TEL-MYEL-perhe-eläkkeen kertasuoritus (Eläketapahtuma ennen 1.7.1990)	30
Esimerkki 20.	TEL-YEL-perhe-eläkkeen kertasuoritus (eläketapahtuma 30.6.1990 jälkeen)	31
Esimerkki 21.	TEL - YEL-osa-aikaeläke (eläketapahtuma ennen 1.7.1989)	33
Esimerkki 22.	TEL-työkyvyttömyyseläke (lisäeläketurva)	36
Esimerkki 23.	TEL 4 d §:n 4 mom. mukaisesti myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke	37
Esimerkki 24.	TEL 4 d §:n 5 momentin mukaisesti myönnetty osaeläke (samalta ajalta maksettu päivärahaa)	38

Esimerkki 1. TEL-LEL-YEL-vanhuuseläke

Eläkesäätiö myönsi 23.12.1924 syntyneelle työntekijälle vanhuuseläkkeen 1.1.1990 lähtien. Eläkkeeseen sisältyi TEL:n mukaista eläkettä 1 200,00 mk/kk, LEL-ansioihin perustuvaa eläkettä 150,00 mk/kk ja YEL:n mukaista eläkettä 300 mk/kk. Rekisteriotteen mukaan eläkkeessä on rahastoitua osaa TEL:stä 90,00 mk/kk ja LEL:stä 10,00 mk/kk. Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osat vuonna 1990?

Eläkkeessä on rahastoitua osaa yhteensä 100,00 mk/kk. Vuonna 1990 on maksettu eläkkeen rahastoitua osaa $12 \times 100,00 \text{ mk} = 1\,200,00 \text{ mk}$. Tämän selvittely tapahtuu suureen E^e avulla.

Vuoden 1990 yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^a ilmoitettava määrä on $12 \times (1\,350,00 - 100,00) \text{ mk} = 15\,000,00 \text{ mk}$.

YEL-eläke on YEL-eläkelaitosten yhteisesti kustannettavaa. Vuoden 1990 eläkkeisiin E^y ilmoitettava määrä on $12 \times 300,00 \text{ mk} = 3\,600,00 \text{ mk}$.

Esimerkki 2. Varhennettu TEL-LEL-vanhuuseläke

Eläkesäätiö myönsi 10.3.1929 syntyneelle naiselle varhennetun vanhuuseläkkeen 1.5.1990 alkaen. Eläkkeen alkaessa sen määrä oli 950,00 mk/kk, johon sisältyi TEL:n mukaista eläkettä 600,00 mk/kk ja LEL-ansioihin perustuvaa eläkettä 350,00 mk/kk. Rekisteriotteen eläkeikää 65 vuotta vastaava rahastoitu osa TEL:stä on 70,00 mk/kk ja LEL:stä 20,00 mk/kk. Työntekijällä ei ole alle 18 vuotiaita lapsia eikä yhteensovitus ole vaikuttanut eläkkeen suuruuteen.

Mitkä ovat eläkkeen rahastoitu osa ja yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^a ilmoitettava määrä?

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

maksettava TEL-LEL-eläke	950,00 mk/kk
rahastoitu TEL-osa 70,00 mk muunnettuna vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää 61 v 1 kk (kerroin 1.3452, liite 1)	52,04 mk/kk
rahastoitu LEL-osa 20,00 mk muunnettuna vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää 61 v 1 kk (kerroin 1.3452, liite 1)	14,87 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^a	<u>883,09 mk/kk</u>

Vuodelta 1990 yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^a ilmoitettava määrä on $8 \times 883,09 \text{ mk} = 7\,064,72 \text{ mk}$.

Vuonna 1990 maksettu eläkkeen rahastoitu osa
 $8 \times (52,04 \text{ mk} + 14,87 \text{ mk}) = 535,28 \text{ mk}$ selvitetään suureen E^a avulla.

Esimerkki 3. Lykätty TEL-MYEL-vanhuuseläke

Eläkesäätiö myönsi 15.2.1925 syntyneelle miehelle vanhuuseläkkeen 1.5.1990 alkaen. Eläkkeen alkaessa sen määrä oli 1 800,00 mk/kk, johon sisältyi TEL:n perusturvan mukaista eläkettä 1 500,00 mk/kk ja MYEL-eläkettä 300,00 mk/kk. Rekisteriotteen mukaan TEL-eläkkeen rahastoitu osa on 100,00 mk/kk. Eläkkeeseen sisältyy lapsikorotusta yhden alle 18 vuotiaan lapsen perusteella. Yhteensovitus ei vaikuttanut eläkkeeseen. Mitkä ovat eläkkeen rahastoitu ja yhteisesti kustannettava osa vuonna 1990?

maksettava TEL-eläke	1 500,00 mk/kk
rahastoitu TEL-osa 100,00 mk muunnettuna vastaamaan eläkkeellesiirtymisikää 65 v 2 kk (kerroin 0,9840, liite 1)	101,63 mk/kk
Yhteisesti kustannettava osa E ^a	<u>1 398,37 mk/kk</u>

Vuodelta 1990 yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^a ilmoitettava määrä on $8 \times 1\,398,37 \text{ mk} = 11\,186,96 \text{ mk}$.

Eläkkeen rahastoitu meno on $8 \times 101,63 = 813,04$ mk. Tämä selvitetään suureen E^e avulla.

Eläkesäätiö perii vastuunjaon yhteydessä Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta MYEL-eläkkeen korotuksineen eli $8 \times 300,00$ mk = 2 400,00 mk.

Esimerkki 4. TEL-LEL-YEL-työkyvyttömyyseläke (TEL ja YEL rinnakkain)

Vakuutusyhtiö myönsi 1935 syntyneelle henkilö A:lle ensisijaisuusajan päätyttyä työkyvyttömyyseläkkeen 1.8.1990 alkaen. Henkilö A on tullut työkyvyttömäksi 13.9.1989. Eläkkeen suuruus sen alkaessa oli 3 072,00 mk/kk. Eläkkeeseen sisältyi yhdestä alle 18 vuotiaasta lapsesta saatu lapsikorotus 172,00 mk/kk. TEL-perusturvan mukainen lapsikorottamaton eläke oli 2 000,00 mk/kk ja sitä vastaava lapsikorotus 80,00 mk/kk. Rinnakkaiseen yrittäjätoimintaan perustuva lapsikorottamaton YEL-peruseläke oli 700,00 mk/kk ja sitä vastaava lapsikorotus 84,00 mk/kk. Lisäksi edellä mainitussa kokonaiseläkkeessä on otettu huomioon LEL-vapaakirja 200,00 mk/kk ja siihen liittyvä lapsikorotus 8,00 mk/kk. TEL- ja YEL-eläkkeitä määrättäessä on luettu eläkkeeseen oikeuttavaksi ns. tuleva aika. Yhteensovitus ei vaikuttanut eläkkeeseen. Miten jaetaan tästä työkyvyttömyyseläkkeestä aiheutuneet kustannukset eri eläkelaitosten kesken vuodelta 1990?

maksettava TEL-LEL-eläke 1.8. - 31.12. .... 2 288,00 mk/kk

TEL-LEL-rahastoitu osa

$\frac{1387}{1481} \times (2\,000,00 + 200,00 \text{ mk/kk}) \dots\dots\dots 2\,060,36 \text{ mk/kk}$

yhteisesti kustannettava osa E^b

227,64 mk/kk

Vuodelta 1990 yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitettava määrä on 5 x 227,64 mk = 1 138,20 mk. Vakuutusyhtiön omalla vastuulla on TEL-LEL-rahastoitu määrä eli 5 x 2 060,36 mk = 10 301,80 mk.

YEL-laitosten yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^y ilmoitetaan YEL-eläke korotuksineen eli 5 x 784,00 mk = 3 920,00 mk.

Esimerkki 5. TEL-YEL-työkyvyttömyyseläke (yhteensovitus)

Työntekijälle myönnettiin 1.1.1988 sattuneen eläketapahtuman johdosta työkyvyttömyyseläke TEL:n ja YEL:n perusteella 1.12.1988 alkaen. Eläkkeen suuruus sen alkaessa oli 1 450,00 mk/kk, josta oli TEL-osaa 1 000,00 mk ja YEL-osaa 450,00 mk. Eläkkeeseen tehtiin yhteensovitus 1.8.1989, minkä jälkeen eläkkeen määrä oli 1 100,00 mk/kk, josta oli TEL-osaa 758,62 mk ja YEL-osaa 341,38 mk. Uuden 1.9.1990 suoritetun yhteensovituksen jälkeen työkyvyttömyyseläke on 1 500,00 mk/kk, jossa on TEL-osaa 1 034,48 mk ja YEL-osaa 465,52 mk. Eläkettä laskettaessa on otettu huomioon TEL:n mukaan tuleva palvelusaika. Eläkkeensaajalla ei ole alle 18-vuotiaita lapsia. Kuinka suurina ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osuudet eri vuosina?

vuosi 1988

maksettava TEL-eläke 1.- 30.12.	1 000,00 mk/kk
TEL-eläkkeen rahastoitu osa 1.- 30.12.	1 000,00 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.- 30.12.	<hr/> 0,00 mk/kk
YEL-eläke E ^y 1.- 30.12.	450,00 mk/kk

vuosi 1989

maksettava TEL-eläke 1.1. - 31.7.

<u>1387</u>	x 1 000,00 mk/kk	1 074,36 mk/kk
1291		

rahastoitu osa 1.1. - 31.7.	1 000,00 mk/kk
----------------------------------	----------------

yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.1. - 31.7.	<u>74,36 mk/kk</u>
--	--------------------

maksettava TEL-eläke 1.8. - 31.12. .... 758,62 mk/kk

rahastoitua osaa 1.8. - 31.12. .... 758,62 mk/kk

yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.8. - 31.12.	<u>0,00 mk/kk</u>
---	-------------------

Koska maksettava eläke on pienempi kuin eläkkeen alkuperäinen rahastoitu osa 1 000 mk, on eläke kokonaan rahastoitua.

YEL-eläke E^y 1.1. - 31.7.

<u>1387</u>	x 450,00 mk/kk	483,46 mk/kk
1291		

YEL-eläke E ^y 1.8. - 31.12.	341,38 mk/kk
---	--------------

Vuonna 1989 maksetusta eläkkeestä on eläkelaitoksen itsensä kustannettavaa $7 \times 1\,000,00 \text{ mk} + 5 \times 758,62 \text{ mk} = 10\,793,10 \text{ mk}$.

Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitetaan
 $7 \times 74,36 \text{ mk} = 520,52 \text{ mk}$.
YEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa on $7 \times 483,46 \text{ mk} +$
 $5 \times 341,38 \text{ mk} = 5\,091,12 \text{ mk}$.
vuosi 1990

maksettava TEL-eläke 1.1. - 31.8.

<u>1481</u>	x 758,62 mk/kk	810,03 mk/kk
1387		

rahastoitua osaa 1.1. - 31.8.	810,03 mk/kk
------------------------------------	--------------

yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.1. - 31.8.	<u>0,00 mk/kk</u>
--	-------------------

1.9.1990 suoritetun yhteensovituksen jälkeen maksettava eläke on jälleen suurempi kuin alkuperäinen rahastoitu osa.

maksettava TEL-eläke 1.9. - 31.12.	1 034,48 mk/kk
rahastoitu osa 1.9. - 31.12.	1 000,00 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.9.- 31.12.	<u>34,48 mk/kk</u>

YEL-eläke E^y 1.1. - 31.8.

<u>1481</u> x 341,38 mk/kk	364,52 mk/kk
1381	

YEL-eläke E^y 1.9. - 31.12. .... 465,52 mk/kk

Vuoden 1990 eläkkeestä eläkelaitoksen itsensä kustannettavaa on $8 \times 810,03 \text{ mk} + 4 \times 1\,000 \text{ mk} = 10\,480,24 \text{ mk}$.

Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b vuodelta 1990 ilmoitetaan $4 \times 34,48 \text{ mk} = 137,92 \text{ mk}$.

YEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa on $8 \times 364,52 \text{ mk} + 4 \times 465,52 \text{ mk} = 4\,778,24 \text{ mk}$.

Esimerkki 6. TEL-LEL-TaEL-yksilöllinen varhaiseläke (yhteensovitus ja lapsikorotus)

Työntekijälle (synt. 3.4.1932) myönnettiin yksilöllinen varhaiseläke 1.5.1990 alkaen. Eläketapahtumapäivä oli 30.4.1990. Eläkkeen määrä ennen yhteensovitusta oli 1 800,00 mk/kk, josta oli TEL-eläkettä 1 100 mk/kk (sisältää myös TEL-vapaa-kirjan), TaEL-eläkettä 600 mk/kk sekä LEL-vapaakirjaeläkettä 100,00 mk/kk. Eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon tuleva palvelusaika TEL:n ja TaEL:n perusteella. Eläkkeen alkaessa tehtiin yhteensovitus tapaturmapäivärahan 2 800,00 mk/kk kanssa. Henkilölle myönnettiin 21.5.1990 tapaturmaeläke 2 500,00 mk/kk, minkä johdosta tehtiin uusi yhteensovitus 1.6.1990. Työntekijällä on kaksi alle 18-vuotiaasta lasta. Korkein eläkkeen perusteena oleva palkka vuonna

1990 oli 7 000,00 mk/kk.

Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut osat sekä yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitettava määrä vuonna 1990?

Yhteensovittamattomat eläkkeet ja korvaukset 1.5.1990:

tapaturmapäiväraha	2 800,00 mk/kk
TEL-LEL-TaEL-eläke	1 800,00 mk/kk
yhteensä	<u>4 600,00 mk/kk</u>

Eläkkeensaaja on syntynyt 1932, joten lapsikorotus TEL-LEL-TaEL-eläkkeeseen on kahdesta lapsesta 14 %.

Eläkkeeseen sisältyvä lapsikorotus on :

1 800,00 mk - (1 800,00 mk : 1,14) = 221,05 mk/kk.

Yhteensovitusperuste on 7 000,00 mk/kk.

Yhteensovitusraja:	
0,60 x 7 000,00 mk/kk	4 200,00 mk/kk
KEL-vähennys	
6 % x (7 000,00 - 6 111,73)	53,30 mk/kk
Yhteensovitusraja	<u>4 146,70 mk/kk</u>

Ylite: 4 600,00 mk - 4 146,70 = 453,30 mk/kk

Tällöin yhteensovitettu TEL-LEL-TaEL-eläke on
(1 800,00 - 453,30) mk/kk = 1 346,70 mk/kk

Yhteensovitus on vienyt koko lapsikorotuksen, joten eläkkeen rahastoitu osa on 1 346,70 mk/kk.

maksettava eläke 1.5. - 30.5.	1 346,70 mk/kk
rahastoitu osa 1.5. - 30.5.	1 346,70 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.5. - 30.5.	<u>0,00 mk/kk</u>

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

Rahastoitu osa jaetaan TEL-laitoksen ja Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan vastuulle. TEL-laitos kustantaa TEL-vapaakirjaeläkkeen ja LEL-vapaakirjaeläke jakautuu TEL-laitoksen ja Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan vastuulle.

TEL-laitoksen vastuulla

1 100,00	x 1 346,70 mk/kk	.....	871,39 mk/kk
<u>1 700,00</u>			

Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan vastuulla

600,00	x 1 346,70 mk/kk	.....	475,31 mk/kk
<u>1 700,00</u>			

1.6.1990 tehtiin uusi yhteensovitus tapaturmaeläkkeen kanssa.

Yhteensovittamattomat eläkkeet 1.6.1990:

tapaturmaeläke	2 500,00
TEL-LEL-TaEL-eläke	1 800,00
yhteensä	<u>4 300,00</u>

Ylite: 4 300,00 mk/kk - 4 146,70 mk/kk = 153,30 mk/kk

Tällöin yhteensovitettu TEL-LEL-TaEL-eläke on
(1 800,00 - 153,30) mk/kk = 1 646,70 mk/kk

Eläkkeen rahastoitu osa ei muutu uuden yhteensovituksen johdosta. Eläkkeen rahastoitu osa on edelleen 1 346,70 mk/kk ja loput eläkkeestä on yhteisesti kustannettavaa.

Maksettava eläke 1.6. - 31.12.	1 646,70 mk/kk
TEL-laitoksen vastuulla	871,39 mk/kk
Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassan vastuulla	475,31 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.6.- 31.12.	<u>300,00 mk/kk</u>

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

Vuodelta 1990 yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitettava määrä on 7 x 300,00 mk = 2 100,00 mk ja TEL-laitoksen omalla vastuulla oleva rahastoitu määrä on 8 x 871,39 mk = 6 971,12 mk. TEL-laitos perii vastuunjaon yhteydessä Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassalta sen vastuulla olevan rahastoidun määrän 8 x 475,31 mk = 3 802,48 mk.

Esimerkki 7. TEL-työkyvyttömyyseläke (kahdesta rinnakkaisesta työsuhteesta)

Työntekijä oli ollut kahdessa rinnakkaisessa TEL-työsuhteessa, joista toinen päättyi 30.8.1988 (työsuhde vakuutettu eläkekassassa A) ja toinen 31.10.1988 (työsuhde vakuutettu eläkesäätiössä B). Kummankin työsuhteen kestäessä saatu sairaus aiheutti työkyvyttömyyden marraskuussa 1988. Työkyvyttömyyseläkkeen, suuruudeltaan 1 550,00 mk/kk, myönsi eläkesäätiö B 1.11.1989 alkaen. Yhteensovitus oli pienentänyt eläkettä. Yhteensovittamaton eläke oli 1 630,00 mk/kk, josta eläkekassassa A vakuutettuun työsuhteeseen perustuva eläke oli 840,00 mk/kk ja eläkesäätiössä B vakuutettuun työsuhteeseen perustuva eläke oli 750,00 mk/kk. Lisäksi eläkesäätiössä B oli työntekijälle vakuutettu aikaisempaan TEL-työsuhteeseen perustuva vapaakirja suuruudeltaan 40,00 mk/kk. Miten eläkelaitokset vastaavat eläkkeestä aiheutuneista kuluista vuosina 1989 ja 1990?

vuosi 1989

maksettava eläke 1.11. - 31.12.	1 550,00 mk/kk
eläkkeen rahastoitu osa	
<u>1291</u> x 1 550,00 mk/kk	1 442,72 mk/kk
1387	

yhteisesti kustannettava osa E^b 1.11.- 31.12. 107,28 mk/kk

Rahastoitu osa jaetaan eläkekassa A:n ja eläkesäätiö B:n vastuulle seuraavasti:

Eläkekassa A kustantaa

$$\frac{840,00}{840,00 + 750,00} \times 1\,442,72 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots 762,19 \text{ mk/kk}$$

Eläkesäätiö B kustantaa

$$\frac{750,00}{840,00 + 750,00} \times 1\,442,72 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots 680,53 \text{ mk/kk}$$

Vuodelta 1989 eläkekassa A kustantaa $2 \times 762,19 \text{ mk} = 1\,524,38 \text{ mk}$, jonka eläkesäätiö B perii siltä vastuunjaon yhteydessä. Perittävä määrä kuuluu osaan E^d. Eläkesäätiö B kustantaa itse $2 \times 680,53 \text{ mk} = 1\,361,06 \text{ mk}$. Vuoden 1989 vastuunjakoa varten eläkesäätiö B ilmoittaa yhteisesti kustannettavana eläkkeenä E^b $2 \times 107,28 \text{ mk} = 214,56 \text{ mk}$.

Eläkekassa A ja eläkesäätiö B jakavat siis vastuun eläkkeensaajan aikaisemmasta vapaakirjasta, joka oli vakuutettu eläkesäätiössä B.

vuosi 1990

maksettava eläke 1.1. - 31.12.

<u>1481</u>	$\times 1\,550,00 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots$	1 655,05 mk/kk
1387		
rahastoitu osa	$\dots\dots\dots$	1 442,72 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b		<u>212,33 mk/kk</u>

Vuodelta 1990 eläkekassa A kustantaa $12 \times 762,19 \text{ mk} = 9\,146,28 \text{ mk}$, jonka eläkesäätiö B perii siltä vastuunjaon yhteydessä. Perittävä määrä kuuluu osaan E^d. Eläkesäätiö B kustantaa itse $12 \times 680,53 \text{ mk} = 8\,166,36 \text{ mk}$. Vuoden 1990 vastuunjakoa varten eläkekassa B ilmoittaa yhteisesti kustannettavana eläkkeenä E^b $12 \times 212,33 = 2\,547,96 \text{ mk}$.

Esimerkki 8. TEL-työkyvyttömyyseläke (osaeläke muuttuu täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi ja takaisin osaeläkkeeksi)

Työntekijälle myönnettiin 15.5.1989 sattuneen eläketapahtuman perusteella osaeläke 1.6.1989 alkaen. Eläkkeeseen oikeuttavana otettiin huomioon tuleva aika. Eläkkeen suuruus oli 1 425,00 mk/kk, yhteensovitus ei vaikuttanut eläkkeen määrään. Osaeläke muutettiin täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi 1.1.1990 alkaen. Eläkkeen määrä oli yhteensovituksen jälkeen 2 141,30 mk/kk. Täysi työkyvyttömyyseläke muutettiin 1.11.1990 alkaen jälleen osatyökyvyttömyyseläkkeeksi. Eläkkeen määrä oli yhteensovituksen jälkeen 1 382,65 mk/kk.

Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut sekä yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitettavat määrät vuosina 1989 ja 1990?

vuosi 1989

maksettava eläke 1.6. - 31.12.	1 425,00 mk/kk
rahastoitu osa 1.6. - 31.12.	1 425,00 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.6. - 31.12.	<u>0,00 mk/kk</u>

Vuoden 1989 rahastoitu osa on $7 \times 1\,425,00 \text{ mk} = 9\,975,00 \text{ mk}$. Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitettavaa määrää ei ole.

vuosi 1990

Eläke muuttui täydeksi työkyvyttömyyseläkkeeksi 1.1.1990 alkaen. Tällöin osatyökyvyttömyyseläkkeen määrä on 1 521,58 mk/kk.

maksettava eläke 1.1. - 31.10.	2	141,30 mk/kk
rahastoitu osa 1.1. - 31.10.		
<u>2 141,30</u>	x	1 425,00 mk/kk
1 521,58		2 005,38 mk/kk

yhteisesti kustannettava osa E^b 1.1.- 31.10. 135,92 mk/kk

Eläke muuttui takaisin osaeläkkeeksi 1.11.1990 alkaen.

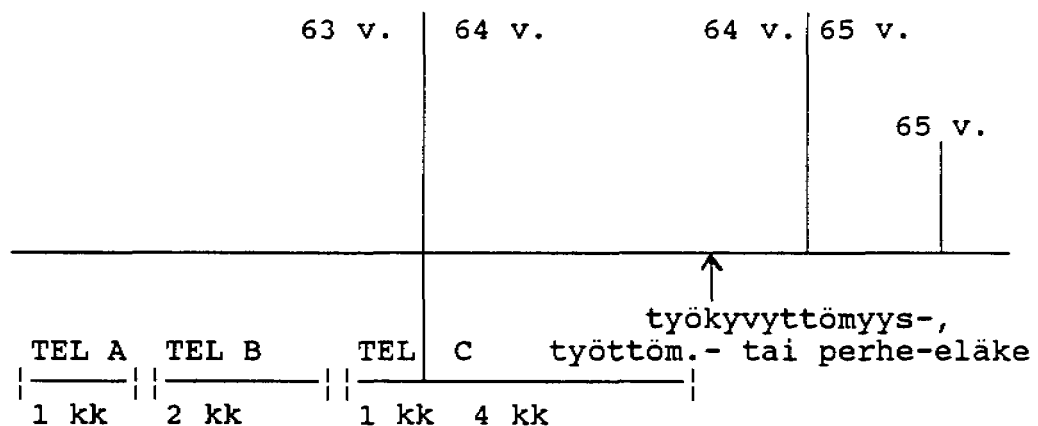
maksettava eläke 1.11. - 31.12.	1	382,65 mk/kk
rahastoitu osa 1.11. - 31.12.		
<u>1 382,65</u>	x	2 005,38 mk/kk
2 141,30		1 294,89 mk/kk

yhteisesti kustannettava osa E^b 1.11.- 31.12. 87,76 mk/kk

Vuodelta 1990 yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitettava määrä on $10 \times 135,92 \text{ mk} + 2 \times 87,76 \text{ mk} = 1 534,72 \text{ mk}$.

Vuodelta 1990 eläkelaitoksen omalla vastuulla oleva rahastoitu määrä on $10 \times 2 005,38 \text{ mk} + 2 \times 1 294,89 \text{ mk} = 22 643,58 \text{ mk}$.

Esimerkki 9. Työkyvyttömyys-, työttömyys- tai perhe-eläke 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen (eläketapahtuma 1.1.89 tai sen jälkeen)

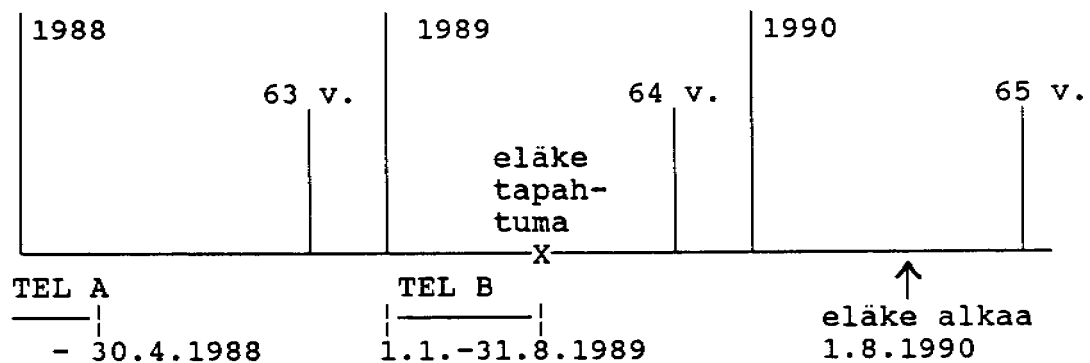

Tuleva aika liittyy työsuhteeseen A. Eläkkeen rahastoidusta osasta vastaavat TEL-LEL-TaEL-eläkelaitokset yhteisesti, koska kaikki työsuhteet ovat jatkuneet alle kuusi kuukautta.

Jos eläkkeessä on tuleva aika LEL:n tai TaEL:n mukaan, vastaa LEL:n osalta LEL Työeläkekassa ja TaEL:n osalta Esiintyvien taiteilijoiden eläkekassa yksin myös työntekijän 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen sattuneeseen eläketapahtumaan perustuvasta työkyvyttömyyseläkkeestä. Jos työntekijälle on myönnetty tulevan ajan eläke sekä LEL:stä että TEL:stä, vastaa LEL-eläkkeestä LEL Työeläkekassa, TEL-eläkkeestä joko yksin viimeinen eläkelaitos, jonka piiriin työntekijä on vähintään kuusi kuukautta kestäneen työsuhteen perusteella kuulunut tai eläkelaitokset yhteisesti, mikäli tällaista kuuden kuukauden työsuhdetta ei löydy. Vastaavasti menetellään, jos tuleva aika on TEL:stä ja TaEL:sta.

Esimerkki 10. TEL-työkyvyttömyyseläke 63 vuoden iän täyttämisen jälkeen (eläketapahtuma 1.1.89 tai sen jälkeen)

Työntekijälle (synt. 15.10.1925) myönnettiin 1.9.1989 sattuneen eläketapahtuman perusteella työkyvyttömyyseläke. Eläke alkoi 1.8.1990 ja sen määrä oli 3 500 mk/kk. Eläke perustuu 1.5.1955 - 30.4.1988 jatkuneeseen työsuhteeseen, joka oli vakuutettu eläkesäätiössä A ja jonka perusteella myös tuleva aika luettiin eläkkeeseen oikeuttavaksi. Lisäksi työntekijä on ollut työsuhteessa 1.1.89 - 31.8.89. Tämä työsuhde oli vakuutettu eläkesäätiössä B. Mikä on eläkkeen rahastoitu osa vuonna 1989 ja minkä eläkelaitoksen vastuulla se on?

Eläkkeen rahastoitu osa on

$$\frac{1387}{1481} \times 3\,500 \text{ mk/kk} = 3\,277,85 \text{ mk/kk}$$

Vastuu eläkkeen rahastoidusta osasta kuuluu eläkeiän täyttämiskuukauden loppuun asti sille eläkelaitokselle, jonka toimintapiiriin työntekijä on viimeksi kuulunut ennen eläketapahtuman sattumista 63 vuoden iän täyttämivuonna tai sen jälkeen yhdenjaksoisesti jatkuneen vähintään kuusi kuukautta kestäneen työsuhteen perusteella. Vastuu eläkkeen rahastoidusta osasta kuuluu siis eläkesäätiölle B 30.10.1990 asti.

Jos vakuutetulla ei olisi ollut eläkesäätiössä B vakuutettua työsuhdetta, olisi eläkkeen rahastoitu osa ollut sama, mutta vastuu eläkkeen rahastoidusta osasta olisi kuulunut eläkesäätiölle A.

Esimerkki 11. TEL-työttömyyseläke (kaksi TEL-työsuhdetta rinnakkain)

Eläkesäätiö A myönsi henkilölle X työttömyyseläkkeen 1.12.1990 alkaen. Työttömyyseläketapahtumapäivä oli 1.11.1989. Eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon tuleva aika kahden rinnakkaisen TEL-työsuhteen perusteella. Molemmat työsuhteet ovat kestäneet yli viisi vuotta ja päättyneet lokakuussa 1989. Lisäksi henkilö X:llä on TEL-, LEL- ja TaEL-vapaakirjat. Eläke, 4 200 mk/kk, muodostuu seuraavasti: tulevan ajan TEL-työsuhde A 3 000 mk, tulevan ajan TEL-työsuhde B 1 000 mk, TEL-vapaakirja 100 mk, LEL-vapaakirja 50 mk sekä TaEL-vapaakirja 50 mk. Miten eläke jaetaan vastuunjakoa varten ja mikä laitos vastaa eläkkeen rahastoidusta osasta?

Eläkkeen rahastoidun osan laskemiseksi indeksoidaan eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava määrä työttömyyseläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun:

$$\frac{1387}{1481} \times 4\,200 \text{ mk/kk} = 3\,933,42 \text{ mk/kk}$$

Näin saatu markkamäärä jaetaan rinnakkaisten TEL-työsuhteiden kesken yhteensovittamattomien eläkkeiden suhteessa (TEL-, LEL- ja TaEL-vapaakirjat jakautuvat tulevan ajan TEL-työsuhteiden kesken):

$$\frac{3\,000}{4\,000} \times 3\,933,42 = 2\,950,06 \text{ mk/kk} \quad \text{TEL A}$$

$$\frac{1\,000}{4\,000} \times 3\,933,42 = 983,36 \text{ mk/kk} \quad \text{TEL B}$$

Eläkkeen rahastoitu osa on 50 % näin saaduista eri työsuhteiden osuuksista:

$$50 \% \times 2\,950,06 = 1\,475,03 \text{ mk/kk} \quad \text{TEL A}$$

$$50 \% \times 983,36 = 491,68 \text{ mk/kk} \quad \text{TEL B}$$

Rahastoitu osa on 1 966,71 mk/kk

maksettava eläke 1. - 31.12.	4 200,00 mk/kk
rahastoitu eläke 1. - 31.12.	1 966,71 mk/kk

yhteisesti kustannettava osa E^b
1. - 31.12.

---

2 233,29 mk/kk

Eläkkeen rahastoidusta osasta vastaavat tulevan ajan TEL-työsuhteet vakuuttaneet eläkelaitokset. Vuoden 1990 joulukuun eläkkeen rahastoidusta osasta on eläkesäätiö A:n vastuulla 1 475,03 mk ja eläkelaitoksen B vastuulla on 491,68 mk. Eläkesäätiö A perii vastuunjaon yhteydessä eläkelaitos B:ltä sen vastuulla olevan rahastoidun osan. Yhteisesti kustannettavaa eläkettä E^b on 2 233,29 mk.

Jos työsuhde B olisi kestänyt alle viisi vuotta, eläkkeen rahastoitu osa olisi laskettu muuten samoin kuin edellä, mutta työsuhteen B osuudessa ei olisi rahastoitua osaa. Eläkkeen rahastoitu osa olisi 1 475,03 mk ja siitä vastaisi kokonaan eläkesäätiö A.

Esimerkki 12. TEL-LEL-TaEL-työttömyyseläke (TEL ja LEL rinnakkain)

Eläkevakuutusyhtiö A myönsi toimihenkilölle työttömyyseläkkeen 1.10.1990 alkaen. Työttömyyseläketapahtumapäivä oli 3.9.1989. Eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon tuleva aika sekä yli viisi vuotta kestäneen TEL-työsuhteen että LEL-toiminnan perusteella. Lisäksi henkilöllä on TaEL-vapaakirja. Eläkkeen määrä sen alkaessa on 3 600 mk/kk. Tulevan ajan TEL-eläke on 2 000 mk/kk, tulevan ajan LEL-eläke 1 500 mk/kk ja TaEL-vapaakirja 100 mk/kk. Mitkä ovat eläkkeen rahastoidut osat sekä yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitettava määrä vuonna 1990 ?

Eläkkeen rahastoidun osan laskemiseksi indeksoidaan eläkkeen alkamisajankohtaa vastaava määrä työttömyyseläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun:

$$\frac{1387}{1481} \times 3\,600 \text{ mk/kk} = 3\,371,51 \text{ mk/kk}$$

Näin saatu markkamäärä jaetaan yhteensovittamattomien eläkkeiden suhteessa TEL:n ja LEL:n osalle (TaEL-vapaakirja jakautuu TEL:n ja LEL:n kesken):

$$\frac{2\,000}{3\,500} \times 3\,371,51 = 1\,926,58 \text{ mk/kk} \quad \text{TEL-osuus}$$

$$\frac{1\,500}{3\,500} \times 3\,371,51 = 1\,444,93 \text{ mk/kk} \quad \text{LEL-osuus}$$

Eläkkeen rahastoitu osa on 50 % näin saadusta TEL-osuudesta ja 30 % näin saadusta LEL-osuudesta.

maksettava eläke 1.10. - 31.12.	3 600,00	mk/kk
rahastoitu TEL-osa 50% x 1 926,58	963,29	mk/kk
rahastoitu LEL-osa 30% x 1 444,93	433,48	mk/kk

yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.10. - 31.12.	2 203,23	mk/kk
---	----------	-------

Eläkkeen rahastoidusta TEL-osuudesta, 3 x 963,29 mk =
 2 889,87 mk, vastaa tulevan ajan TEL-työsuhteen vakuuttanut
 eläkevakuutusyhtiö A. Rahastoidusta LEL-osuudesta,
 3 x 433,48 mk = 1 300,44 mk, vastaa LEL Työeläkekassa, jolta
 eläkevakuutusyhtiö A perii sen vastuunjaon yhteydessä. Yhteis-
 estä kustannettavaa eläkettä E^b on 3 x 2 203,23 mk =
 6 609,69 mk.

Esimerkki 13. TEL-LEL-TaEL-työttömyyseläke (TEL ja TaEL rinnakkain)

Eläkekassa myönsi työntekijälle työttömyyseläkkeen 1.10.1990
 alkaen. Työttömyyseläketapahtumapäivä oli 10.8.1989.
 Eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon tuleva aika
 sekä yli viisi vuotta kestäneen TEL-työsuhteen että TaEL-
 toiminnan perusteella. Lisäksi henkilöllä on TEL- ja LEL-
 vapaakirjat.

Eläkkeen määrä sen alkaessa on 2 800 mk/kk. Tulevan ajan TEL-
 eläke on 2 000 mk/kk, tulevan ajan TaEL-eläke on 500 mk/kk,
 TEL-vapaakirja 200 mk/kk ja LEL-vapaakirja 100 mk/kk. Mitkä
 ovat eläkkeen rahastoidut osat sekä yhteisesti kustannetta-
 viin eläkkeisiin E^b ilmoitettava määrä vuonna 1990 ?

Eläkkeen rahastoidun osan laskemiseksi indeksoidaan eläkkeen
 alkamisajankohtaa vastaava määrä työttömyyseläketapahtuman
 sattumista seuraavan kuukauden alkuun:

$$\frac{1387}{1481} \times 2\,800 = 2\,622,28 \text{ mk/kk}$$

Näin saatu markkamäärä jaetaan yhteensovittamattomien eläk-
 keiden suhteessa TEL:n ja TaEL:n osalle (Tulevan ajan TEL
 kustantaa myös TEL-vapaakirjan ja LEL-vapaakirja jakautuu
 TEL:n ja TaEL:n kesken):

$$\frac{2\,200}{2\,700} \times 2\,622,28 = 2\,136,67 \text{ mk/kk TEL-osuus}$$

$$\frac{500}{2\ 700} \times 2\ 622,28 = 485,61 \text{ mk/kk TaEL-osuus}$$

Eläkkeen rahastoitu osa on 50 % näin saadusta TEL-osuudesta ja 0 % näin saadusta TaEL-osuudesta.

maksettava eläke 1.10. - 31.12.	2 800,00 mk/kk
rahastoitu TEL-osa 50% x 2 136,67	1 068,34 mk/kk
rahastoitu TaEL-osa 0% x 485,61	0,00 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b	
1.10. - 31.12.	1 731,66 mk/kk

Eläkkeen rahastoidusta osasta, 3 x 1 068,34 mk = 3 205,02 mk, vastaa tulevan ajan TEL-työsuhteen vakuuttanut eläkekassa. Yhteisesti kustannettavaa eläkettä E^b on 3 x 1 731,66 mk = 5 194,98 mk.

Esimerkki 14. TEL-LEL-perhe-eläke (eläketapahtuma ennen 1.7.1990)

Työntekijä, joka on syntynyt 20.2.1925, kuoli 23.8.1988. Hänen leskelleen ja yhdelle lapselleen myönnettiin perhe-eläke 1.9.1988 alkaen. Eläkkeen suuruus sen alkaessa oli 2 200,00 mk/kk. Sekä TEL- että LEL-eläkettä määrättäessä on eläkkeeseen oikeuttavaksi luettu ns. tuleva aika. TEL-eläkkeen rahastoitu osa on 1 800 mk/kk (sisältää myös TEL-vapaa-kirjat) ja LEL-eläkkeen rahastoitu osa on 400 mk/kk. TEL-eläke on 1.1.1990 alkaen 2 064,91 mk/kk ja LEL-eläke 458,87 mk/kk, yhteensä 2 523,78 mk/kk. Miten eläke kustannetaan vuonna 1990?

Edunjäittäjä olisi täyttänyt eläkeiän 20.2.1990, joten maaliskuun alusta perhe-eläke on kokonaan yhteisesti kustannettava.

Maksavan TEL-laitoksen vastuulla on 2 x 1 800,00 mk = 3 600,00 mk.

LEL Työeläkekassan vastuulla on $2 \times 400,00 \text{ mk} = 800,00 \text{ mk}$, jonka TEL-laitos perii LEL Työeläkekassalta vastuunjaon yhteydessä. Perittävä määrä kuuluu osaan E^d.

Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ilmoitettava määrä on $2 \times (2\,523,78 - 2\,200,00) \text{ mk} + 10 \times 2\,523,78 \text{ mk} = 25\,885,36 \text{ mk}$.

Esimerkki 15. TEL-YEL-työttömyyseläke, joka muuttuu perhe-eläkkeeksi (eläketapahtuma ennen 1.7.1990)

Eläkekassa myönsi työntekijälle 1.3.1989 alkaen työttömyyseläkkeen, joka perustui 20.2.1988 alkaneeseen työttömyyteen. Eläkkeen suuruus sen alkaessa oli 1 800,00 mk. Eläkkeeseen sisältyi yrittäjätoimintaan perustuva YEL-vapaakirja, jonka suuruus oli 360 mk/kk lapsikorotuksineen. TEL-eläkettä laskettaessa on otettu huomioon tuleva aika. Työntekijällä on 13.5.1973 syntynyt lapsi, josta saatu lapsikorotus TEL-eläkkeeseen on 11 % ja YEL-eläkkeeseen 19 %. Lapsikorotus sisältyy jo edellä mainittuun kokonaisaläkkeeseen. Yhteensovitus ei ole vaikuttanut eläkkeen määrään. Eläkkeensaaja (syntynyt 1928) kuoli 23.3.1990. Leskelle ja lapselle myönnettiin perhe-eläke 1.4.1990 alkaen. Mikä osa näistä eläkkeistä aiheutuneista suorituksista on eläkelaitoksen itsensä kustannettavaa ja yhteisesti kustannettavaa vuonna 1989 ja vuonna 1990?

vuosi 1989

Työttömyyseläkkeessä ei ole rahastoitua osaa, koska TEL-työsuhte päättyi ennen 1.7.1989. TEL-osa 1 440,00 mk/kk lapsikorotuksineen kuuluu yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ja YEL-osa 360 mk/kk lapsikorotuksineen kuuluu eläkkeisiin E^y.

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

vuosi 1990

Työttömyyseläke

maksettava eläke 1.1. - 31.3.

$$\frac{1481}{1387} \times 1\,800,00 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots 1\,921,99 \text{ mk/kk}$$

$$\text{TEL-eläke: } \frac{1481}{1387} \times 1\,440,00 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots 1\,537,59 \text{ mk/kk}$$

$$\text{YEL-eläke } E^y: \frac{1481}{1387} \times 360,00 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots 384,40 \text{ mk/kk}$$

Perhe-eläke 1.4.1990 alkaen

TEL-eläke ilman lapsikorotusta

$$\frac{1\,537,59}{1,11} \text{ mk/kk} = 1\,385,22 \text{ mk/kk}$$

YEL-eläke ilman lapsikorotusta

$$\frac{384,40}{1,19} \text{ mk/kk} = 323,03 \text{ mk/kk}$$

$$\text{TEL-perhe-eläke } 3/4 \times 1\,385,22 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots 1\,038,92 \text{ mk/kk}$$

rahastoitu osa

$$\frac{1291}{1481} \times 1\,038,92 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots 905,64 \text{ mk/kk}$$

$$\text{yhteisesti kustannettava osa } E^b \qquad \qquad \qquad \underline{133,28 \text{ mk/kk}}$$

$$\text{YEL-eläke } E^y: 3/4 \times 323,03 \text{ mk/kk} \dots\dots\dots 242,27 \text{ mk/kk}$$

Vuonna 1990 maksettavat eläkkeet ovat yhteensä

$$3 \times 1\,921,99 \text{ mk} + 9 \times 1\,281,19 \text{ mk} = 17\,296,68 \text{ mk. Eläkkeestä}$$

$$\text{on eläkekassan itsensä kustannettavaa } 9 \times 905,64 \text{ mk} =$$

$$8\,150,76 \text{ mk ja yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin } E^b$$

$$\text{ilmoitettava määrä on } 3 \times 1\,537,59 \text{ mk} + 9 \times 133,28 \text{ mk} =$$

$$5\,812,29 \text{ mk.}$$

YEL-laitosten yhteisesti kustannettavaan eläkkeisiin E^y ilmoitettava määrä on 3 x 384,40 mk + 9 x 242,27 mk = 3 333,63 mk.

Esimerkki 16. TEL-perhe-eläke (eläketapahtuma 30.6.1990 jälkeen)

Miehen kuoltua 22.8.1990 vaimolle myönnettiin leskeneläke 1.9.1990 alkaen. Leski oli työssä miehen kuollessa, joten leskeneläkkeeseen tehtiin eläkesovitus eläkkeen alkamista seuraavan seitsemännen kalenterikuukauden alusta lesken laskennallisen eläkkeen perusteella. Eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon tuleva aika sekä TEL:n että LEL:n mukaan. Eläkesovittamaton leskeneläke eläkkeen alkaessa 1.9.1990 on 3 000 mk/kk, josta TEL-osa on 2 000 mk/kk ja LEL-osa 1 000 mk/kk. Miten eläke jaetaan rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan vuosina 1990, 1991 ja 1992? (Vuoden 1992 indeksiluvuksi oletetaan 1651.)

vuosi 1990

maksettava eläke 1.9. - 31.12.	3 000,00 mk/kk
TEL-rahastoituu osa 1.9. - 31.12.	2 000,00 mk/kk
LEL-rahastoituu osa 1.9. - 31.12.	1 000,00 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.9. - 31.12.	<u>0,00 mk/kk</u>

Vuonna 1990 maksetussa eläkkeessä ei ole yhteisesti kustannettavaa osaa. Eläkkeen myöntäneen TEL-laitoksen vastuulla on 4 x 2 000 mk = 8 000 mk. TEL-laitos perii LEL Työeläkekassalta vastuunjaon yhteydessä sen vastuulla olevan rahastoidun määrän 4 x 1 000 mk = 4 000 mk.

vuosi 1991

maksettava eläke 1.1 - 28.2.	3 230,93 mk/kk
TEL-rahastoituu osa 1.1 - 28.2.	2 000,00 mk/kk
LEL-rahastoituu osa 1.1 - 28.2.	1 000,00 mk/kk
Yhteisesti kustannettava osa 1.1 - 28.2.	<u>230,93 mk/kk</u>

Eläkkeeseen tehdään eläkesovitus 1.3.1991.

Eläkesovituksen jälkeen leskelle maksettavan eläkkeen määrä on 2 900 mk/kk. Koska maksettava eläkkeen määrä on pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on eläke kokonaan rahastoitua osaa.

$$\text{Eläkkeen TEL-osa on: } 2\,900,00 \times \frac{2\,000,00}{3\,000,00} = 1\,933,33 \text{ mk/kk}$$

$$\text{Eläkkeen LEL-osa on: } 2\,900,00 \times \frac{1\,000,00}{3\,000,00} = 966,67 \text{ mk/kk}$$

Maksettava eläke 1.3. - 31.12.	2 900,00 mk/kk
TEL-rahastoitu osa 1.3. - 31.12.	1 933,33 mk/kk
LEL-rahastoitu osa 1.3. - 31.12.	966,67 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.3. - 31.12.	0,00 mk/kk

Vuodelta 1991 TEL-laitoksen vastuulla on 2 x 2 000 mk + 10 x 1 933,33 mk = 23 333,30 mk. TEL-laitos perii LEL Työeläkekassalta vastuunjaon yhteydessä 2 x 1 000 mk + 10 x 966,67 mk = 11 666,70 mk. Yhteisesti kustannettavaa eläkettä E^b on 2 x 230,93 mk = 461,86 mk.

vuosi 1992

Maksettava eläke 1.1. - 31.12.	3 001,82 mk/kk
TEL-rahastoitu osa 1.1. - 31.12.	2 000,00 mk/kk
LEL-rahastoitu osa 1.1. - 31.12.	1 000,00 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.1. - 31.12.	1,82 mk/kk

Vuodelta 1992 TEL-laitoksen vastuulla on 12 x 2 000 mk = 24 000 mk. TEL-laitos perii LEL Työeläkekassalta vastuunjaon yhteydessä 12 x 1 000 mk = 12 000,00 mk. Yhteisesti kustannettavaa eläkettä E^b on 12 x 1,82 mk = 21,84 mk.

Esimerkki 17. TEL-perhe-eläke (eläketapahtuma 30.6.1990 jälkeen)

Työntekijä kuoli 6.7.1990. Hänen leskelleen, yhdelle lapselleen ja entiselle puolisolleen myönnettiin TEL-työsuhteeseen perustuva perhe-eläke 1.8.1990 alkaen. Perhe-eläkkeeseen oikeuttavana otettiin huomioon tuleva aika. Edunjättäjän eläkkeen määrä oli 7 000 mk/kk. Eläkkeen alkaessa eläkesovitus tehtiin vain entisen puolison eläkkeeseen. Edunsaajana oleva lapsi täyttää 18 vuotta 25.3.1991. Leski kuolee kesäkuussa 1992, joten heinäkuun 1992 alusta edunsaajana on enää entinen aviopuoliso. Miten eläke jakautuu rahastoituu ja yhteisesti kustannettavaan osaan vuosina 1990, 1991 ja 1992? (Vuoden 1992 indeksiluvuksi oletetaan 1651.)

vuosi 1990

Eläkesovittamaton perhe-eläke 1.8.1990:

lesken eläke	3 200,00	mk/kk
lapsen eläke	2 333,33	mk/kk
ent. puolison eläke	300,00	mk/kk
	<hr/>	
yhteensä	5 833,33	mk/kk

Eläkesovitettu perhe-eläke 1.8.1990:

lesken eläke	3 200,00	mk/kk
lapsen eläke	2 333,33	mk/kk
ent. puolison eläke	114,75	mk/kk
	<hr/>	
yhteensä	5 648,08	mk/kk

Eläkkeen rahastoituu osa 1.8.1990 on eläkkeen alkumäärä 5 648,08 mk/kk eli vuonna 1990 maksettava eläke on kokonaan rahastoitua osaa ja siitä vastaa eläkkeen myöntänyt TEL-laitos itse.

vuosi 1991

maksettava eläke 1.1. - 31.3.	6 082,84	mk/kk
rahastoituu osa 1.1. - 31.3.....	5 648,08	mk/kk
	<hr/>	
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.1. - 31.3.	434,76	mk/kk

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

Lapsi täyttää 18 vuotta 25.3.1991.

Eläkesovittamaton perhe-eläke 1.4.1991:

lesken eläke	3 446,32	mk/kk
ent. puolison eläke	323,09	mk/kk
yhteensä	<u>3 769,41</u>	mk/kk

Eläkesovitettu perhe-eläke 1.4.1991:

lesken eläke	2 792,84	mk/kk
ent. puolison eläke	123,58	mk/kk
yhteensä	<u>2 916,42</u>	mk/kk

Eläkkeen rahastoitu osa 1.4.1991 saadaan muuntamalla rahastoitua osaa yhteensovitettujen eläkesovittamattomien muutoshetken tasossa olevien eläkkeiden suhteessa:

$$\frac{3\,769,41}{6\,282,35} \times 5\,648,08 \text{ mk/kk} = 3\,388,85 \text{ mk/kk}$$

Koska maksettava eläke 2 916,42 mk/kk on pienempi kuin eläkkeen rahastoitu osa, on maksettava eläke kokonaan rahastoitua.

maksettava eläke 1.4. - 31.12.	2 916,42	mk/kk
rahastoitu osa 1.4. - 31.12.	2 916,42	mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.4. - 31.12.	<u>0,00</u>	mk/kk

Vuodelta 1991 TEL-laitoksen vastuulla on 3 x 5 648,08 mk + 9 x 2 916,42 mk = 43 192,02 mk. Yhteisesti kustannettavaa eläkettä on 3 x 434,76 mk = 1 304,28 mk.

vuosi 1992

maksettava eläke 1.1. - 30.6.	3 018,81	mk/kk
rahastoitua osaa 1.1. - 30.6.	3 018,81	mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.1. - 30.6.	<u>0,00</u>	mk/kk

1.7.1992 alkaen edunsaajana on ainoastaan entinen puoliso.

Eläkesovittamaton perhe-eläke 1.7.1992

ent. puolison eläke 334,43 mk/kk

Eläkesovitettu perhe-eläke 1.7.1992

ent. puolison eläke 127,92 mk/kk

Eläkkeen rahastoitu osa 1.7.1992 saadaan muuntamalla rahastoitua osaa, 3 388,85 mk/kk, yhteensovitettujen eläkesovittamattomien muutoshetken tasoisten eläkkeiden suhteessa:

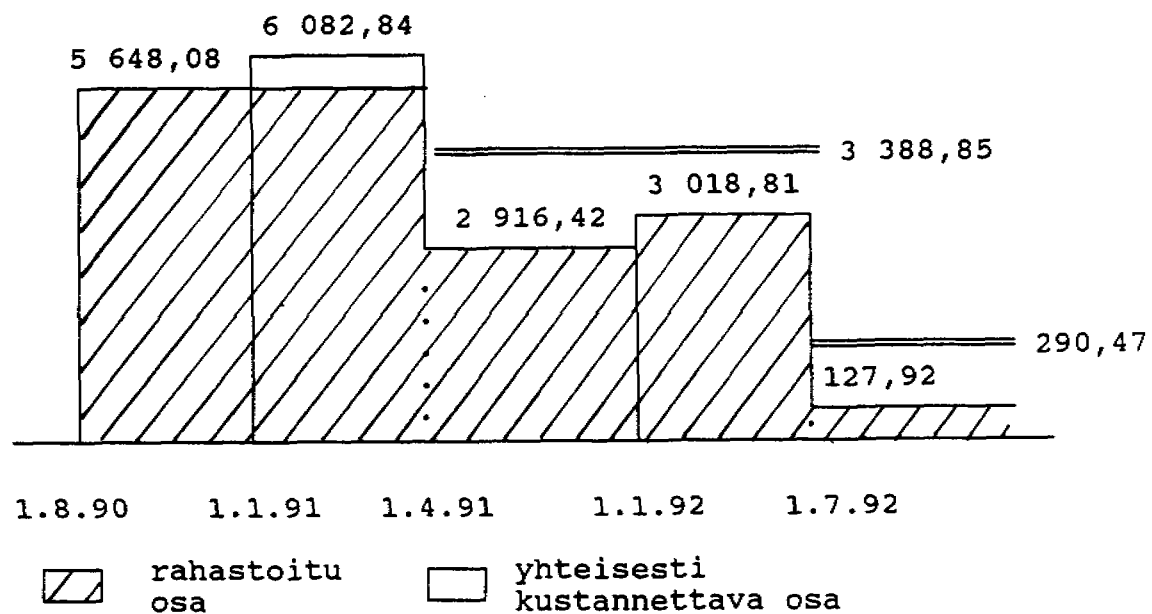
$$\frac{334,43}{3\,901,75} \times 3\,388,85 \text{ mk/kk} = 290,47 \text{ mk/kk}$$

Maksettava eläke 127,92 mk/kk on kokonaan rahastoitua osaa.

maksettava eläke 1.7. - 31.12.	127,92 mk/kk
rahastoitu osaa 1.7. - 31.12.	127,92 mk/kk

yhteisesti kustannettava osa E ^b 1.7. - 31.12.	0,00 mk/kk
---	------------

Vuodelta 1992 TEL-laitoksen vastuulla on maksettu eläke kokonaan.

VA/Päivi Turunen

25.1.1991

Esimerkki 18. Leskeneläkkeen kertasuoritus ja lakkautetun leskeneläkkeen palauttaminen (eläketapahtuma 30.6.1990 jälkeen)

Työntekijä kuoli 51-vuotiaana 15.9.1990. Hänen 44-vuotiaalle leskelleen myönnettiin perhe-eläke 1.10.1990 lukien. Perheen lapsi oli jo täyttänyt 18 vuotta. Edunjättäjän eläke olisi ollut 6 000,00 mk. Leskeneläkkeen määrä on 3 000,00 mk/kk. Yhteensovitus ja 1.4.1991 tehtävä eläkesovitus eivät vaikuta eläkkeen määrään. Leski solmii uuden avioliiton 15.10.1991. Lesken perhe-eläke lakkaa avioliiton solmimisen johdosta ja leskelle maksetaan kertasuorituksena kolmen vuoden eläkkeiden määrä. Avioliitto purkautuu avioeron johdosta 23.5.1994. Koska uusi avioliitto on kestänyt alle viisi vuotta, leskelle palautuu oikeus aikaisempaan lesken-eläkkeeseen. Miten määräytyvät eläkkeen rahastoidut osat vuosina 1990, 1991 ja 1994? Kuinka paljon kultakin vuodelta ilmoitetaan yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b?

Vuosi 1990

Perhe-eläkkeen rahastoitu osa on eläkkeen alkumäärä 3 000,00 mk/kk, joten vuonna 1990 maksettu eläke on kokonaan eläkelaitoksen itsensä kustannettavaa.

Vuosi 1991

Leskeneläke 1.1.1991 on 3 230,93 mk/kk. Lesken avioiduttua hänelle maksetaan kertasuoritus: $36 \times 3\,230,93 \text{ mk} = 116\,313,48 \text{ mk}$. Kertasuorituksessa on rahastoitua osaa sama suhteellinen osuus kuin vastaavassa perhe-eläkkeessä. Kertasuorituksen rahastoitu osa on

$$\frac{3\,000,00}{3\,230,93} \times 116\,313,48 \text{ mk} = 108\,000,00 \text{ mk}$$

Eläkelaitos kustantaa itse vuodelta 1991 eläkkeen rahastoidun osan:

10 x 3 000,00	30 000,00 mk
kertasuorituksen rahastoitu osa	108 000,00 mk
eläkelaitoksen itsensä kustannettavaa	<u>138 000,00 mk</u>

Vuodelta 1991 yhteisesti kustannettavaa osaa E^b on:

10 x (3 230,93 - 3 000,00)	2 309,30 mk
116 313,48 mk - 108 000,00 mk	8 313,48 mk
yhteisesti kustannettavaa	<u>10 622,78 mk</u>

Vuosi 1994

Leskelle maksetaan leskeneläkettä 1.6.1994 alkaen. Eläkkeen vähentämätön määrä on 3 708,98 mk/kk. Eläkkeestä vähennetään maksettu kertasuoritus siten, että kuukausieläkkeestä vähennetään 1/3. Leskelle maksetaan eläkettä 3 708,98 mk/kk -

$$\frac{3\ 000,00}{3\ 708,98} \times 2\ 472,65 = 2\ 000,00 \text{ mk.}$$

Vuodelta 1994 vastuunjakoon ilmoitetaan eläkelaitoksen itsensä kustannettava eläkkeen rahastoitu osa

7 x 2 000 mk	14 000,00 mk.
--------------------	---------------

Yhteisesti kustannettavaa osaa E^b on

7 x 472,65	3 308,55 mk.
------------------	--------------

Kun koko kertasuoritus on vähennetty kuukausieläkkeistä, palautuvat maksettava eläke ja eläkkeen rahastoitu osa täydiksi.

Esimerkki 19. TEL-MYEL-perhe-eläkkeen kertasuoritus (Eläketapahtuma ennen 1.7.1990)

Työntekijä (synt. 17.5.1930) kuoli 13.5.1989. Edunsaajina ovat 45-vuotias leski ja 16-vuotias lapsi. Eläkesäätiö myönsi 1.6.1989 alkaen 20,00 mk/kk suuruisen perhe-eläkkeen, josta TEL-perusturvan mukainen eläke oli 15,00 mk/kk ja MYEL:n mukainen vapaakirja oli 5,00 mk/kk. Yhteensovitus ei pienentänyt eläkettä. Eläke maksetaan lokakuusta 1990 alkaen kertasuorituksena. Sen suuruus on 2 859,77 mk (Eläketurvakeskuksen yleiskirje 12/87, lesken ikä 46 vuotta ja lapsen 17 vuotta), josta lesken osuus on 2 776,87 mk. Miten kertasuoritus jakautuu yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ja rahastoituu osaan sekä Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen kustannettavaan osaan?

MYEL-vapaakirjan kertasuoritus

<u>5,00</u>	x 2 859,77 mk	.....	714,94 mk
20,00			

Tämä peritään Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta.

Kertasuorituksen TEL-osuus on	.....	2 144,83 mk
Lesken kertasuorituksen TEL-osuus		
<u>15,00</u>	x 2 776,87 mk	.....
20,00		2 082,65 mk

Lapsen osuus kertasuorituksen TEL-osuudesta

2 144,83 mk - 2 082,65 mk =	62,18 mk
-----------------------------	----------

Rahastoidun osan laskemiseksi kerrotaan kertasuorituksen lesken osuus edunjättäjän eläkeikään jäljellä olevaa aikaa (65 v - 60 v = 5 v) vastaavalla kertoimella 0,32 ja saatuun tuloon lisätään lapsen kertasuoritusosuus (vrt. yleiskirje 56/85).

0,32 x 2 082,65 mk + 62,18 mk = 728,63 mk

Eläkkeen rahastoitu osa saadaan kertomalla edellä laskettu summa perhe-eläkkeen rahastoidun TEL-osan ja koko perhe-eläkkeen TEL-osan suhteella.

Perhe-eläkkeen rahastoitu TEL-osa on 15,00 mk/kk ja koko TEL-osa vuonna 1990 on 16,02 mk/kk.

Kertasuorituksen rahastoitu osa on

$$\frac{15,00}{16,02} \times 728,63 \text{ mk} = 682,24 \text{ mk.}$$

Kertasuorituksen TEL-osan loppu (2 144,83 mk - 682,24 mk = 1 462,59 mk) kuuluu yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b.

Esimerkki 20. TEL-YEL-perhe-eläkkeen kertasuoritus (eläketapahtuma 30.6.1990 jälkeen)

Työntekijä (synt. 17.9.1940) kuoli 13.8.1990. Edunsaajina ovat miesleski ja lapsi. Eläkesäätiö myönsi 1.9.1989 alkaen perhe-eläkkeen, jonka suuruus oli 22,59 mk/kk. Lesken osuus perhe-eläkkeestä oli 13,55 mk/kk ja lapsen osuus 9,04 mk/kk. Perhe-eläkkeestä TEL-perusturvan mukaista eläkettä oli 16,94 mk/kk ja YEL:n mukaista vapaakirjaeläkettä 5,65 mk/kk. Yhteensovitus ei pienentänyt eläkettä. Eläke maksetaan helmikuusta 1991 alkaen kertasuorituksena. Eläkkeen määrä vuoden 1991 indeksissä on 24,33 mk/kk, josta TEL:n mukaista eläkettä on 18,24 mk/kk ja YEL:n mukaista eläkettä 6,09 mk/kk. Leskelle maksetaan kertasuorituksena 2 722,49 mk ja lapselle 114,54 mk, yhteensä 2 837,03 mk (Eläketurvakeskuksen yleiskirje A 3/91, mieslesken ikä 45 vuotta ja lapsen 17 vuotta). Miten kertasuoritus jakautuu yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b ja rahastoituun osaan sekä YEL:n mukaista toimintaa harjoittavien eläkelaitosten yhteisesti kustannettavaan osaan E^y?

YEL-vapaakirjan osuus kertasuorituksesta

$$\frac{6,09}{24,33} \times 2\,837,03 \text{ mk} = 710,13 \text{ mk}$$

Tämä on YEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa.

Lesken kertasuorituksen TEL:n mukainen osuus on

$$\frac{18,24}{24,33} \times 2\,722,49 \text{ mk} = 2\,041,03 \text{ mk}$$

Lapsen kertasuorituksen TEL:n mukainen osuus on

$$\frac{18,24}{24,33} \times 114,54 \text{ mk} = 85,87 \text{ mk}$$

Rahastoidun osan laskemiseksi kerrotaan kertasuorituksen lesken osuus edunjättäjän eläkeikään jäljellä olevaa aikaa (65 v - 50 v = 15 v) vastaavalla kertoimella 0,68 ja saatuun tuloon lisätään lapsen kertasuoritusosuus (vrt. yleiskirje 56/85).

$$(0,68 \times 2\,041,03 \text{ mk}) + 85,87 \text{ mk} = 1\,473,77 \text{ mk}$$

Kertasuorituksen rahastoitu osa saadaan kertomalla edellä laskettu summa perhe-eläkkeen rahastoidun TEL-osan ja koko perhe-eläkkeen TEL-osan suhteella. Perhe-eläkkeen rahastoitu TEL-osa on 16,94 mk/kk ja koko TEL-osa vuonna 1991 on 18,24 mk/kk.

Kertasuorituksen rahastoitu osa on

$$\frac{16,94}{18,24} \times 1\,473,77 \text{ mk} = 1\,368,73 \text{ mk.}$$

Rahastoidun osan ylittävä osa kertasuorituksen TEL-osuudesta (2 041,03 mk + 85,87 mk) - 1 368,73 mk = 758,17 mk kuuluu yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^b.

Esimerkki 21. TEL - YEL-osa-aikaeläke (eläketapahtuma ennen 1.7.1989)

Huomautus: Tässä esimerkissä kaikki markkamäärät on esitetty osa-aikaeläkkeen alkamisvuoden indeksissä.

a) osa-aikaeläkkeelle siirtyminen

Työntekijä on syntynyt 12.2.1930. Hänen vakiintunut ansiotulonsa TEL:stä on 8 000,00 mk/kk ja YEL:stä 5 000,00 mk/kk. Hän jää osa-aikaeläkkeelle 60-vuotiaana. TEL:n osa-aikatyön ansiotulo on 4 500,00 mk/kk ja YEL:n osa-aikatyön ansiotulo on 2 500,00 mk/kk. Kuinka suurina ovat osa-aikaeläkkeen TEL- ja YEL-osat?

Vakiintunut ansiotulo on yhteensä 13 000,00 mk/kk.

TEL:n ansionalenema on 3 500,00 mk/kk ja YEL:n ansionalenema on 2 500,00 mk/kk eli yhteensä 6 000,00 mk/kk.

Osa-aikaeläke on = $44 \% \times 6\,000,00 \text{ mk/kk} = 2\,640,00 \text{ mk/kk}$.

Osa-aikaeläke jaetaan osiin

$$\text{TEL-osa } E^b: \quad \frac{3\,500,00}{6\,000,00} \times 2\,640,00 \text{ mk/kk} = 1\,540,00 \text{ mk/kk}$$

$$\text{YEL-osa } E^y: \quad \frac{2\,500,00}{6\,000,00} \times 2\,640,00 \text{ mk/kk} = 1\,100,00 \text{ mk/kk}$$

Osa-aikaeläkkeen TEL-osa 1 540,00 mk/kk on kokonaan TEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa. YEL-osa 1 100,00 mk/kk on YEL-laitosten yhteisesti kustannettavaa.

b) osa-aikaeläke 65 vuoden iässä

Osa-aikaeläke muuttuu samansuuruiseksi vanhuuseläkkeeksi 65 vuoden iässä, koska työntekijän TEL-osa-aikatyö jatkuu.

Ennen osa-aikatyöhön siirtymistä työntekijälle on karttunut eläkettä TEL:stä 2 900,00 mk/kk ja YEL:stä 1 200,00 mk/kk. YEL:n osa-aikatyöstä on 65 vuoden ikään mennessä karttunut eläkettä 180,00 mk/kk.

Kuinka suurina ovat TEL- ja YEL-osat 65 vuoden iässä ja miten eläke kustannetaan?

65 vuoden ikään mennessä on karttunut eläkettä (2 900,00 + 1 200,00 + 180,00) mk/kk = 4 280,00 mk/kk.

Eläketurvakeskuksen rekisteriotteella TEL-työsuhteiden rahastoidut osat ovat yhteensä 830,00 mk/kk.

Osa-aikaeläkkeen suuruinen vanhuuseläke on 2 640,00 mk/kk (vrt. a).

Samansuuruinen vanhuuseläke jaetaan osiin

TEL-osa $\frac{2\ 900,00}{4\ 280,00} \times 2\ 640,00\ \text{mk/kk} = 1\ 788,79\ \text{mk/kk}$

YEL-osa E^y: $\frac{1\ 380,00}{4\ 280,00} \times 2\ 640,00\ \text{mk/kk} = 851,21\ \text{mk/kk}$

TEL-eläkkeen rahastoitu osa, 830,00 mk/kk, selvitetään suureen E^e avulla.

Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^a ilmoitettava määrä on 1 788,79 mk/kk - 830,00 mk/kk = 958,79 mk/kk.

Eläkkeen YEL-osa on YEL-eläkelaitosten yhteisesti kustannettavaa.

c) työskentelyn lopettaminen

Työntekijä lopettaa TEL- ja YEL-työskentelyn 66 vuoden iässä ja hakee vanhuuseläkettä. TEL:n osa-aikatyöstä on karttunut eläkettä 330,00 mk/kk. Yhteensovitus ei vaikuta eläkkeeseen.

Kuinka suuria ovat TEL- ja YEL-osat 66 vuoden iässä ja mitkä ovat eläkkeen rahastoidut ja yhteisesti kustannettavat osuudet?

65 vuoden ikään mennessä on karttunut eläkettä yhteensä
(2 900,00 + 1 200,00 + 180,00 + 330,00) mk/kk =
4 610,00 mk/kk.

Edellä mainitusta eläkkeestä vähennetään maksussa oleva osaaikaeläkkeen suuruinen vanhuuseläke 65 vuoden iän tasoisena (vrt b). Erotukseen lasketaan lykkäyskorotus. Lykkäyskorotus lasketaan erikseen TEL- ja YEL-osaan.

TEL:n erotus on

(3 230,00 - 1 788,79) mk/kk = 1 441,21 mk/kk

YEL:n erotus on

(1 380,00 - 851,21) mk/kk = 528,79 mk/kk

Lykkäysaika on 12 kuukautta eli lykkäyskorotus on 12 %.

TEL:n erotus lykättynä:

1,12 x 1 441,21 mk/kk = 1 614,16 mk/kk

YEL:n erotus lykättynä:

1,12 x 528,79 mk/kk = 592,24 mk/kk

Vanhuuseläkkeen lykätyt osat korotetaan TEL-indeksillä vastaamaan lopullisen vanhuuseläkkeen alkamisen tasoa ja liitetään maksussa olevaan eläkkeeseen.

Lopullisen vanhuuseläkkeen eri lakien mukaiset osat ovat:

TEL-osa: (1 788,79 + 1 614,16) mk/kk = 3 402,95 mk/kk

YEL-osa: (851,21 + 592,24) mk/kk = 1 443,45 mk/kk.

TEL-eläkkeen rahastoitu osa on edelleen 830,00 mk/kk ja se selvitetään suureen E^e avulla.

Yhteisesti kustannettaviin eläkkeisiin E^a ilmoitettava määrä on 3 402,95 mk/kk - 830,00 mk/kk = 2 572,95 mk/kk.

Eläkkeen YEL-osa kuuluu eläkkeisiin E^y.

Esimerkki 22. TEL-työkyvyttömyyseläke (lisäeläketurva)

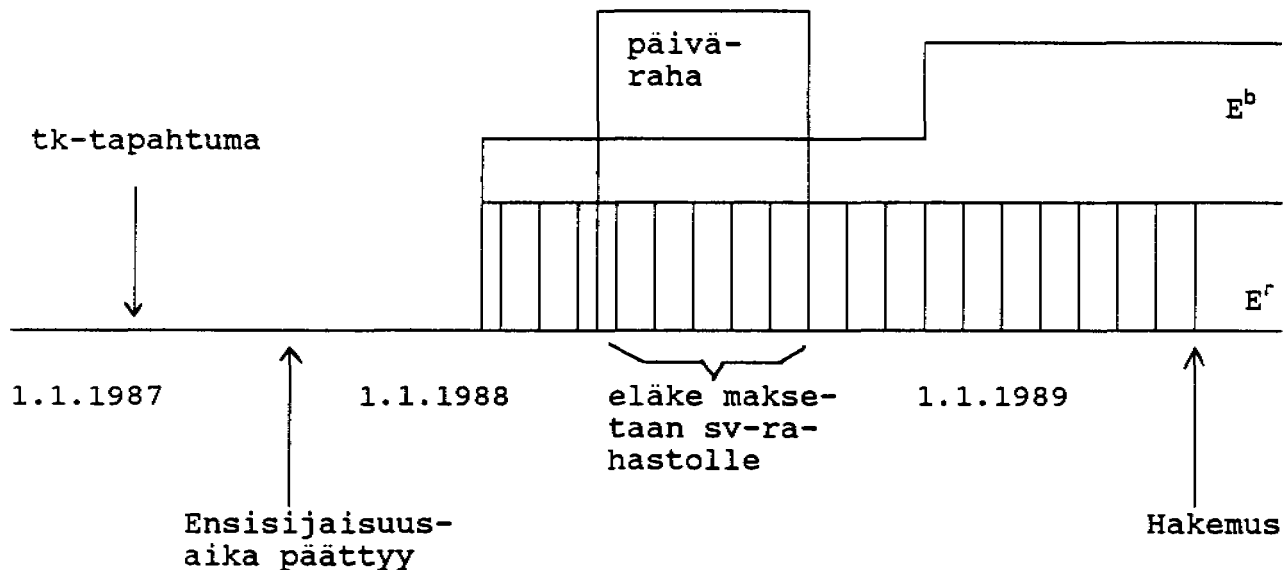
Työntekijä tuli työkyvyttömäksi 2.11.1989. Eläkesäätiö A myönsi 2 900,00 mk/kk suuruisen työkyvyttömyyseläkkeen 1.12.1990 alkaen. Viimeiseen työsuhteeseen perustuva TEL-perusturvaa vastaava työkyvyttömyyseläke, jossa myös tuleva aika oli otettu huomioon, oli 2 400,00 mk/kk sekä rekisteröityä TEL-lisäeläketurvaa vastaava eläke 300 mk/kk. Perusturvaa vastaava vakuutus oli eläkesäätiössä A ja lisäeläketurvaa vastaava vakuutus vakuutusyhtiössä B, jonka ilmoituksen mukaan lisäeläkkeen rahastoitu osa oli 200 mk/kk. Aikaisempaan työsuhteeseen perustuva eläkekassassa C vakuutettu TEL-perusturvaa vastaava vapaakirja oli 150 mk/kk ja vakuutusyhtiössä D vakuutettu TEL-lisäeläketurvaa vastaava vapaakirja 50,00 mk/kk. Vakuutusyhtiössä D vakuutetun lisäeläkkeen rahastoitu osa oli 35,00 mk/kk. Miten mainitut eläkelaitokset vastaavat työkyvyttömyyseläkkeestä aiheutuvista eläkekuluista vuonna 1990?

maksettava eläke	2 900,00 mk/kk
rahastoitu eläke:	
TEL-peruseläkkeestä kustantaa eläkesäätiö A	
$\frac{1387}{1481} \times 2 550,00$ mk/kk	2 388,15 mk/kk
TEL-lisä- eläkkeestä	{
kustantaa vak.yhtiö B ..	200,00 mk/kk
kustantaa vak.yhtiö D ..	35,00 mk/kk
yhteisesti kustannettava osa E ^b	<u>276,85 mk/kk</u>

Vuoden 1990 yhteisesti kustannettavaan eläkkeisiin E^b ilmoitettava määrä on 276,85 mk. Tämän kustantavat kaikki TEL-LEL-TaEL-eläkelaitokset yhteisesti.

Eläkesäätiö A perii Eläketurvakeskuksen välityksellä vakuutusyhtiö B:ltä 200,00 mk ja vakuutusyhtiö D:ltä 35,00 mk.

Esimerkki 23. TEL 4 d §:n 4 mom. mukaisesti myönnetty täysi työkyvyttömyyseläke

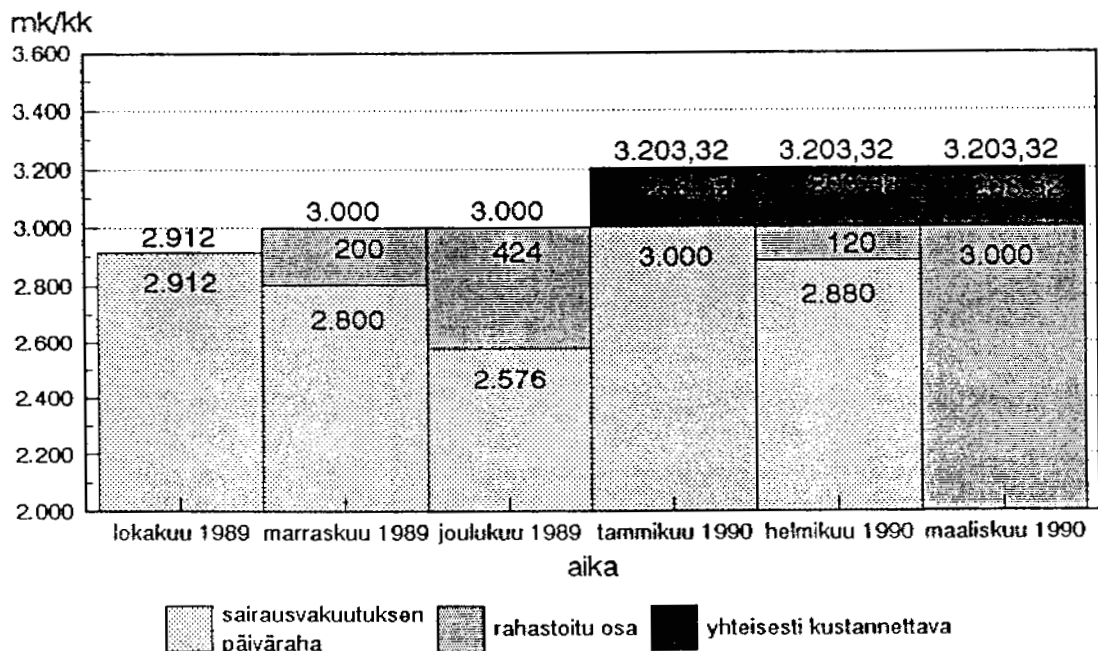

Ensisijaisuusajan jälkeen on työeläke sairauspäivärahaan nähden ensisijainen. Jos tällaiselta ajalta on maksettu sairauspäivärahaa, eläkelaitos maksaa vastaavan eläkkeen sairausvakuutusrahastolle.

Siltä osin kuin työkyvyttömyyseläke on ensisijainen se merkitään kokonaisuudessaan eläkelomakkeelle, vaikka osa eläkkeestä on suoritettu sairausvakuutusrahastolle eikä eläkkeensajalle.

Esimerkki 24. TEL 4 d §:n 5 momentin mukaisesti myönnetty osaeläke (samalta ajalta maksettu päivärahaa)

Henkilölle myönnettiin 24.2.1990 osaeläke 1.11.1989 alkaen. Työkyvyttömyyseläketapahtumapäivä oli 15.10.1989. Henkilölle maksettiin sairausvakuutuksen päivärahaa samalta ajalta kuin eläkettä. Sairausvakuutuksen päivärahan maksaminen päättyy sen kalenterikuukauden lopussa, jota seuraavan kuukauden aikana päivärahaa olisi maksettu 300 päivältä. Sairausvakuutuksen päivärahaa oli maksettu jo ennen työkyvyttömyyseläketapahtumaa ja 300 päivää tuli täyteen maaliskuussa 1990. Sairausvakuutuksen päivärahan maksaminen päättyi siis 28.2.1990. Osaeläkkeen määrä 1.11.1989 on 3 000,00 mk/kk. Eläke perustuu tulevan ajan TEL-työsuhteeseen ja LEL-vapaa-kirjaan. TEL-eläke on 2 850,00 mk/kk ja LEL-eläke 150 mk/kk. Miten eläke jaetaan osiin vastuunjakoa varten vuonna 1990?

Eläkkeen rahastoitu osa on 3 000 mk/kk. Vuonna 1990 eläkettä maksetaan sairausvakuutuksen päivärahan ylittävältä osalta:

marraskuulta -89 3 000,00 - 2 800,00 = 200,00 mk
joulukuulta -89 3 000,00 - 2 576,00 = 424,00 mk
tammikuulta -90 3 203,32 - 3 000,00 = 203,32 mk
helmikuulta -90 3 203,32 - 2 880,00 = 323,32 mk.

Sairauspäivärahan ylittävältä osalta maksettava osaeläke on ensisijaisesti yhteisesti kustannettavaa osaa. Marras- ja joulukuulta 1989 maksetuissa eläkkeissä ei ole yhteisesti kustannettavaa osaa, joten maksettu eläke, 200,00 mk + 424,00 mk = 624,00 mk, on kokonaan rahastoitua osaa. Vuonna 1990 maksetussa osaeläkkeessä on yhteisesti kustannettavaa osaa 3 203,32 mk/kk - 3 000,00 mk/kk = 203,32 mk/kk. Tammi-kuun eläkkeessä on rahastoitua osaa 203,32 mk - 203,32 mk = 0,00 mk. Helmikuun eläkkeessä on rahastoitua osaa 323,32 mk - 203,32 mk = 120,00 mk. Loppuvuodelta maksetussa eläkkeessä on rahastoitua osaa 10 x 3 000,00 mk ja yhteisesti kustannettavaa 10 x 203,32 mk.

Vuonna 1990 maksetusta eläkkeestä on rahastoitua osaa 200,00 mk + 424,00 mk + 0,00 mk + 120,00 mk + 10 x 3 000,00 mk = 31 094,00 mk. Tulevan ajan TEL-työsuhteen vakuuttanut eläkelaitos vastaa rahastoidusta osasta. Yhteisesti kustannettavaa osaa E^b on 12 x 203,32 mk = 2 439,84 mk.

Työeläkelaitoksille

ELÄKETURVAKESKUKSEN OHJE TEL 12 §:N SOVELTAMISESTA, KUN TEL-TYÖSUHDE ON KUULUNUT KAHDEN TAI USEAMMAN ELÄKELAITOKSEN TOIMINTAPIIRIIN

Ohjeen soveltamisalue

Yleiskirje käsittelee täysitehoisesta eläkkeestä vastaavan eläkelaitoksen määräytymistä silloin, kun eläkkeen perusteena oleva TEL-työsuhde on kuulunut kahden tai useamman eläkelaitoksen toimintapiiriin.

Työsuhde voi siirtyä toisen eläkelaitoksen toimintapiiriin joko sen johdosta, että yrityksen tai sen osan TEL-eläkejärjestely siirtyy toiseen eläkelaitokseen tai sen johdosta, että työntekijä siirtyy työsuhteen katkeamatta toisessa eläkelaitoksessa eläketurvan järjestäneen yrityksen palvelukseen.

Työntekijä voi siirtyä TEL-työsuhteen katkeamatta toisen yrityksen palvelukseen TEL 2 §:n 1 momentin ja sen soveltamisesta annetun yleiskirjeen A 18/88 määrittelemissä tilanteissa. Tällöin on yleensä kysymys yrityksen fuusioitumisesta toiseen yritykseen, yrityksen jakautumisesta uusiksi yrityksiksi tai työntekijän siirtymisestä konsernin sisällä toisen yrityksen palvelukseen. Työsuhde jatkuu yhdenjaksoisena myös silloin, kun työntekijä jatkaa työntekoa konkurssipesän palveluksessa.

Tätä yleiskirjettä sovellettaessa katsotaan, että fuusiossa ei tapahdu työnantajan vaihtumista työntekijän siirtyessä TEL-työsuhteen katkeamatta vastaanottavan yrityksen palvelukseen.

Tähän astinen soveltamiskäytäntö

Kun TEL-työsuhde on kuulunut kahden tai useamman eläkelaitoksen toimintapiiriin, on työsuhteen perusteella myönnettyistä täysitehoisista työkyvyttömyys-, työttömyys- ja perhe-eläkkeistä vastannut se eläkelaitos, jonka toimintapiiriin työntekijä on kuulunut viimeksi ennen eläketapahtumahetkeä. Soveltamiskäytäntö on ollut tämä siitä riippumatta, mistä syystä eläkelaitos on työsuhteen aikana vaihtunut.

Tämä soveltamiskäytäntö on otettu huomioon myös TEL:n mukaisen perusvakuutuksen erityisperusteissa. Perusteissa on lisäksi todettu, että jos vakuutus on

ELÄKETURVAKESKUS

YLEISKIRJE

A 4/90 2

Vakuutustekninen osasto

14.2.1990

päättynyt kesken kalenterikuukauden vakuutetun työsuhteen jatkuessa, vastuu siirtyy uuteen eläkelaitokseen seuraavan kalenterikuukauden alusta, ellei muusta menettelystä ole erikseen sovittu.

Soveltamiskäytännön muuttaminen

Eläketurvakeskuksen vastuunjakoryhmässä on käsitelty TEL 12 §:n soveltamista tilanteissa, joissa sama työsuhde kuuluu kahden tai useamman eläkelaitoksen piiriin. Työryhmä on ollut yksimielinen siitä, että soveltamiskäytäntöä olisi pyrittävä eräiltä osin tarkistamaan, jotta eläkevastuu kohdentuisi nykyistä tarkoituksenmukaisemmalla tavalla. Tämän johdosta Eläketurvakeskus antaa TEL 12 §:n 6 momentin nojalla seuraavan ohjeen soveltamiskäytännöstä 1.1.1990 alkaen.

Jos työntekijä siirtyy TEL-työsuhteen katkeamatta toisen työnantajan palvelukseen ja tämä on järjestänyt eläketurvan eri eläkelaitoksessa kuin aikaisempi työnantaja, täysitehoisesta eläketurvasta vastaa se eläkelaitos, joka eläkkeestä olisi vastannut, jos työntekijän olisi katsottu siirtymishetken jälkeen olleen uudessa TEL-työsuhteessa. Näin ollen, jos eläketapahtuma sattuu ennen kuin on kulunut kuusi kuukautta siirtymishetkestä, täysitehoisesta eläkkeestä vastaa yleensä se eläkelaitos, jossa työsuhde oli vakuutettu ennen siirtymishetkeä.

Vastuueläkelaitos määräytyy edellä tarkoitetulla tavalla muun muassa silloin, kun työntekijä on siirtynyt konsernin sisällä TEL-työsuhteen katkeamatta toisen yrityksen palvelukseen. Näin menetellään myös silloin, kun TEL-työsuhde on jatkunut yhdenjaksoisena työntekijän siirryttyä yrityksen osasta perustetun uuden yrityksen palvelukseen tai yrittäjätoimintaa jatkavan konkurssipesän palvelukseen.

Jos TEL-työsuhde siirtyy katkeamatta toisen eläkelaitoksen piiriin sen johdosta, että yritys muuttaa eläkevakuutuksensa toiseen eläkelaitokseen tai fuusioituu toisessa eläkelaitoksessa eläketurvan järjestäneeseen yritykseen, uusi eläkelaitos vastaa täysitehoisista eläkkeistä edelleenkin eläkelaitoksen vaihtumishetkeä seuraavan kalenterikuukauden alusta alkaen.

Edellä esitetty soveltamiskäytännön muutos on otettu huomioon myös sosiaali- ja terveysministeriössä viireillä olevassa TEL:n perusvakuutuksen erityisperusteiden muutoshakemuksessa.

YLEISKIRJE

B 1/91

3
Liite 3

ELÄKETURVAKESKUS

YLEISKIRJE

A 4/90

3

Vakuutustekninen osasto

14.2.1990

Uutta soveltamiskäytäntöä sovelletaan sellaisiin työsuhteisiin, joissa työnantajan vaihtuminen on tapahtunut 1.1.1990 tai sen jälkeen.

Muutoksen vaikutus eläkehakemusten käsittelyyn ja työsuhdetietojen rekisteröintiin

Yleiskirjeessä 6/77 annettujen ohjeiden mukaan eläkehakemuksen käsittely ja eläkelaitoksen muut tehtävät on syytä siirtää sille eläkelaitokselle, joka vastaa täysitehoisesta työkyvyttömyys, työttömyys- ja perhe-eläkkeestä.

Eläkkeestä vastaavan eläkelaitoksen selvittämiseksi Eläketurvakeskuksen työsuhderekisteriin on tarkoitus eläkelaitossiirtoa koskevan ilmoituksen mukana tallentaa tieto, jonka perusteella edellä tarkoitettujen työnantajan vaihtumistilanteet saadaan esille. Tästä annetaan ilmoitusohjeet erillisessä yleiskirjeessä.

ELÄKETURVAKESKUS

Martti Hännikäinen

Hillevi Mannonen

TAULUKKO ELÄKKEEN KUSTANTAMISESTA

Eläkelaji	Eläke	Eläkkeen rahastoitu osa	Eläkkeen yhteisesti kustannettava osa	Hyvitettävä eläke	Eläkelaitokset vastaavat yhteisesti kustannettavasta osasta
VANHUUS-ELAKE	TEL-perusturva LEL, TaEL	Laskuperusteiden mukainen rahastoitu eläke (E ^R)	- Ennen 1.7.1912 syntyneiden eläkkeet kokonaan - 54-ikävuoden jälkeen ansaittu eläkkeen osa sekä indeks- yrns. korotukset	E ^a	TEL-vähimmäiseläketurvaa ja LEL, TaEL-eläketurvaa vastaavien vakuutusmaksujensa lasausosien ja tasausrahaston yhteismaaran suhteessa
	YEL-perusturva	-	Kaikki	E ^y	Perusturvan vakuutusmaksurahastojen (per 1.7.) suhteessa
	MYEL	Kaikki	-	-	-
TYÖKYVYTTÖMYYS-ELAKE	TEL-perusturva, LEL, TaEL	TEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaan myönnetty ns. tulevan ajan työkyvyttömyyseläkkeet - viimeisen paikanmaksun indeksin mukaiseen yhteensovitetun eläkkeen määrään asti, jos eläke alkanut ennen 1966 - vuonna 1966 tai sen jälkeen alkaneen eläkkeen yhteensovitettu alkumäärä ilman lapsikorotusta lukuunottamatta niitä TEL 6 §:n 3 momentin mukaisia eläkkeitä, jotka ovat kokonaan yhteisesti kustannettavia - jos eläkettä maksetaan ensimmäisen kerran vuodelta 1982 tai myöhemmältä ajalta yhteensovitettu lapsikorottoman eläke muunnetaan TEL 9 §:ää soveltaen eläketapahtuman sattumista seuraavan kalenterikuukauden alkuun.	- Pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke kokonaan - Eläkkeen lapsikorotusosa - Indeks- ja muut korotukset - TEL 6 §:n 3 momentin mukaan eläkkeensaajan 63 iän täyttämivuoden jälkeen myönnetty eläke kokonaan, jos eläkkeensaaja ei ole ennen eläketapahtumaa sanotun iän täyttämivuonna tai myöhemmin ollut vähintään neljä kuukautta kestäneessä työsuhhteessa tai, jos eläketapahtuma on sattunut 1.1.1989 tai sen jälkeen, vähintään kuusi kuukautta kestäneessä työsuhhteessa	E ^b	Vähimmäiseläketurvaa vakuutusmaksujen ja muun kuin vähimmäisturvan vakuutusmaksujen lasausosien ja rahastojen korkoluoton perusteella
	YEL-perusturva	-	Kaikki	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL	Kaikki	-	-	-
TYÖTTÖMYYS-ELAKE	TEL-perusturva	Eläketapahtuma ennen 1.7.1989: ei rahastoitua osaa Eläketapahtuma 30.6.1989 jälkeen: - sellaisen työttömyyseläkkeen, jossa eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika vähintään viisi vuotta jatkuneen, 30.6.1989 jälkeen päättyneen työsuhteen perusteella, rahastoitu osa on puolet ilman lapsikorotusta lasketusta eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä, joka on muunnettu TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun	Eläketapahtuma ennen 1.7.1989: kaikki Eläketapahtuma 30.6.1989 jälkeen: - rahastoidun osan ylittävä osa - pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke kokonaan - eläke, jossa eläkkeeseen oikeuttavana on otettu huomioon eläkeikään jäljellä oleva aika alle viisi vuotta kestäneen työsuhteen perusteella - eläke, jossa tuleva aika on otettu huomioon ennen 1.7.1989 päättyneen työsuhteen perusteella - eläkkeen lapsikorotusosa - indeks- ja muut korotukset - eläkkeensaajan 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen myönnetty eläke, jos eläketapahtuma on sattunut eläkkeensaajan 63 vuoden iän täyttämivuoden jälkeen eikä työntekijällä ole ennen eläketapahtuman sattumista sanotun iän täyttämivuonna tai sen jälkeen ollut yhdenjaksoisesti vähintään kuusi kuukautta kestänyttä työsuhdetta	E ^b	Kuten edellä E ^b -osasta

Eläkelaji	Eläke	Eläkkeen rahastoitu osa	Eläkkeen yhteisesti kustannettava osa	Hyvitettävä eläke	Eläkelaitokset vastaavat yhteisesti kustannettavasta osasta
TYÖTTÖ- MYYS- ELÄKE	TaEL	-	- Täysitehoinen TaEL-eläke kokonaan - Pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke kokonaan		
	LEL	Eläketapahtuma ennen 1.7.1989: ei rahastoitua osaa Eläketapahtuma 30.6.1989 jälkeen: - sellaisen työttömyyseläkkeen, jossa LEL:n mukaan on eläkkeeseen oikeuttavana otettu huomioon eläkeikään jäljellä olevaa aikaa vastaava ansio ja jonka perusteena olevaa ansiota on 30.6.1989 jälkeen ansaittu vähintään LEL 7 §:n 1 tai 4 momentissa tarkoitettu rajamäärä, rahastoitu osa on 30 % ilman lapsikorotusta lasketusta eläkkeen alkamisajankohtaa vastaavasta määrästä, joka on muunnettu TEL-indeksillä eläketapahtuman sattumista seuraavan kuukauden alkuun	Eläketapahtuma ennen 1.7.1989: kaikki Eläketapahtuma 30.6.1989 jälkeen: - rahastoidun osa ylittävä osa - pelkästään vapaakirjoihin perustuva eläke - tulevan ajan eläke, jossa tulevaan aikaan oikeuttavia LEL-ansioita ei ole ansaittu 30.6.1989 jälkeen - eläkkeen lapsikorotus - indeksi- ja muut korotukset		
	YEL-perusturva	-	Kaikki	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL	Kaikki	-	-	-
PERHE- ELÄKE	TEL-perusturva, LEL, TaEL	TEL:n, LEL:n ja TaEL:n mukaan myönnetyn ns. tulevan ajan perhe-eläkkeen rahastoitu osa on yhteensovitettu ja eläkesovitettu, edunsaajien lukumäärää vastaava eläkkeen määrä eläkkeen alkamisajankohtana. - Jos perhe-eläke on myönnetty työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen jatkona, käytetään alkamisajankohtana työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen alkamisajankohtaa. Jos perhe-eläke on myönnetty työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeen jatkona ja perhe-eläkettä suoritetaan ensimmäisen kerran vuodelta 1982 tai myöhemmältä ajalta, rahastoitu osa on perhe-eläkkeen yhteensovitettu ja eläkesovitettu määrä muunneltuna TEL 9 §:ää soveltaen työkyvyttömyys- tai työttömyyseläketapahtuman sattumista seuraavan kalenterikuukauden alkuun.	- Perhe-eläke, jota maksetaan ennen 1.1.1971 kuolleen edunjäntäjän jälkeen. - Perhe-eläke, jota maksetaan edunjäntäjän täytettyä eläkeiän. - Pelkästään edunjäntäjän vapaakirjoihin perustuva eläke. - Perhe-eläke, joka on myönnetty TEL 6 §:n 3 momentin perusteella ja jonka eläketapahtuma on sattunut edunjäntäjän 63 iän täyttämivuoden jälkeen eikä edunjäntäjä ole sanotun iän täyttämivuonna tai myöhemmin ollut vähintään neljä kuukautta kestäneessä työsuhhteessa tai, jos eläketapahtuma on sattunut 1.1.1989 tai sen jälkeen, vähintään kuusi kuukautta kestäneessä työsuhhteessa - Indeksi- ja muut korotukset perhe-eläkkeestä, joka määräytyy edunjäntäjän TEL:n, LEL:n tai TaEL:n mukaan myönnetyn ns. tulevan ajan eläkkeen perusteella.	E ^b	Kuten edellä E ^b -osasta
	YEL-perusturva	-	Kaikki	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL	Kaikki	-	-	-
OSA-AIKA ELÄKE	TEL-perusturva LEL	-	Kaikki	E ^b	Kuten edellä E ^b -osasta

Eläkelaji	Eläke	Eläkkeen rahastoitu osa	Eläkkeen yhteisesti kustannettava osa	Hyvitettävä eläke	Eläkelaitokset vastaavat yhteisesti kustannettavasta osasta
OSA-AIKA ELÄKE	YEL-perusturva	-	Kaikki	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL	Kaikki	-	-	-
LISÄTURVA	TEL:n mukaisesti rekisteröity lisäeläke ja työnantaja-vakuutus	Vakuutusmaksuja tai laskettavaa eläkevastuuta vastaava eläkkeen määrä	Indeksi- ja muut korotukset sekä työttömyyseläkkeet	E ^b	Kuten edellä E ^b -osasta
	YEL 11 § 1 momentin mukainen lisäeläke	Kaikki, jos tasausrahasto on positiivinen	Indeksikorotuksista se osa, johon tasausrahasto ei riitä	E ^y	Kuten edellä E ^y -osasta
	MYEL 11 §:n 1 momentin mukainen lisäeläke	Kaikki	-	-	-